

POROČILO O DELU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA V LETU 2021

(OKTOBER-DECEMBER)

STROKOVNA SREČANJA IN POSVETI

1. XI. KONFERENCA SLOVENSKEGA ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA IN SVETA IN SLOVENIJE

Ljubljana, 5. in 6. oktober 2021

Enajsto izvedbo konference slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije, ki smo jo v letu 2020 odpovedali, smo uspeli organizirati letos kljub covidnim razmeram. Upoštevajoč vse predpise, smo se zbrali v prostorih Zdravniške zbornice Slovenije v torek, 5. oktobra in sredo, 6. oktobra 2021. Tokrat je srečanje potekalo v hibridni obliki, da smo lahko zagotovili udeležbo večjemu številu udeležencev, ki se sicer zaradi razmer ne bi mogli udeležiti. Zanimivim predavanjem je tako prisluhnilo preko 230 udeležencev iz Slovenije in sveta.

Častni pokrovitelj konference je bil predsednik Vlade RS, Janez Janša. Pripravili smo jo v sodelovanju z Zdravniško zbornico Slovenije in Medicinsko fakulteto v Ljubljani. Navzoče na Zbornici in preko Zooma so nagovorili predsednica Organizacijskega odbora, prof. dr. Metka Zorc, predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič, predsednica Zdravniške zbornice Slovenije prof. dr. Bojana Beović, minister za zdravje RS Janez Poklukar, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch in predsednik Slovenskega zdravniškega društva prof. dr. Radko Komadina.

V dveh dneh konference smo prisluhnili izjemnim predstavitvam naših medicinskih strokovnjakov iz Slovenije, ZDA, Švice, Kanade, Avstrije, Francije, Nemčije, Norveške, Švedske, Velike Britanije in Argentine. Dotaknili so se vedno aktualnih tematik kot so etika kot temeljni princip medicinske znanosti, organizacija zdravstvenega sistema in osrednja vloga zdravnika za učinkovito zdravljenje, perspektive slovenskega zdravstvenega sistema in druge aktualne teme. Posebno pozornost smo namenili tudi danes najbolj pereči tematiki in sicer pandemiji bolezni Covid-19.

Tokrat smo imeli tudi čast gostiti dva mednarodno priznana strokovnjaka in sicer Shawn-a Whatley-a, nekdanjega predsednika Zdravniške zbornice v Ontariu v Kanadi in akad. prof. dr. Felixa Ungerja, predsednik Alma Mater Europaea Salzburg in predsednik Evropske akademije znanosti in umetnosti.

Udeleženci konference so bili izjemno zadovoljni s prispevki vseh sodelujočih v programu. Velikega pomena je bilo osebno snidenje rojakov iz Slovenije in tujine, ki, čeprav počasi in z omejitvami, se ponovno vzpostavlja in upamo, da se bo to naprej razvijalo v pozitivno smer in bomo naslednjo konferenco lahko izvedli bolj sproščeno.

Zahvaljujemo se vsem sodelujočim v programu, ki so svojo strokovnostjo in srčnostjo obogatili program srečanja in pripomogli k večjemu ugledu naše konference.

Več o konferenci na <https://www.slokongres.com/novica/enajsta-konferenca-zdravnikov/>

III. Konferenco slovenskih pravnikov iz sveta in Slovenije, ki smo jo v letu 2020 odpovedali, smo zaradi zdravstvenih razmer izpeljali preko spleta v obliki webinarja, s čimer smo dosegli najširši krog udeležencev doslej na konferencah pravnikov. Dogodek je potekal 18. in 19. novembra 2021 pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije, gospoda Boruta Pahorja. Konferenco smo pripravili v sodelovanju z Novo univerzo, Pravniima fakultetama Univerze v Ljubljani in Mariboru ter Odvetniško zbornico Slovenije.

Na začetku je prisotne na webinarju nagovorila prof. dr. Verica Trstenjak, ki je vodila programski odbor konference. Nekaj pozdravnih besed sta prisotnim kot organizatorja namenila še predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič in rektor Nove univerze, dr. Matej Avbelj. Gostili smo tudi ministra RS za pravosodje, Marjana Dikaučiča ter ministrico RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Heleno Jaklitsch.

Tokrat smo imeli tudi čast gostiti predstavnika Evropske komisije, iz Direktorata za pravosodje in potrošnike, gospoda Petra Csonko, ki je izpostavil pomen digitalizacije sodstva v EU, da lahko zagotovimo večjo povezanost EU ter preglednost nad potekom sodnih procesov.

V dveh dneh konference smo prisluhnili zanimivim predstavitvam naših pravnih strokovnjakov iz Slovenije, Švice, Avstrije, Italije, Danske, Nemčije, Luksemburga, Belgije in ZDA. Prisluhnilo jim je več kot 160 udeležencev.

Jože (Joseph) Straus z Max-Planck-Institute v Nemčiji je v uvodnem nagovoru spregovoril o aktualni izzivi za pravo in pravnike. Za doseglo poglobljanja in krepljenja EU bi bilo potrebno doseči konsenz skupnih pravnih pravil za spoštovanje človekovih pravic in poiskati kompromise, ki dejansko delujejo v praksi. Brezpredmetno je vztrajati na zapisanih pravnih pravilih, ki se jih nihče ni pripravljen držati.

Konferenca se je lotila štirih tematskih sklopov: *Prihodnost EU in predsedovanje Slovenije EU, Pravne možnosti – status Slovencev brez slovenskega državljanstva, Izzivi novih tehnologij v pravu ter Pravo in davki: Kako do učinkovitejšega davčnega sistema*. S povečanjem uporabe interneta se vzpostavljajo tudi pravila obnašanja na spletu. Pri tem se Slovenija zavzema za načelo, da je tisto kar je prepovedano v realnem svetu, prepovedano tudi na spletu. Digitalna preobrazba sodstva ter celotne javne uprave je prioriteta Republike Slovenije. Pri tem je seveda zelo pomemben aspekt morebitno poseganje v človekove pravice, ki zahteva dodatne in nove pravne norme, tako v okviru EU, kot tudi v državah članicah. Predavatelji so spregovorili tudi o pravnih možnostih statusa Slovencev brez slovenskega državljanstva, ki bi, obogaten z ekonomskim in političnimi pravicami, lahko bil precej bolj zanimiv. Zadnji sklop konference se je ukvarjal s potrebno prenovo slovenskega davčnega sistema. Poenostavitev davčnega sistema že poteka in tudi daje prve rezultate (oddaja enega REK obračuna mesečno, uvedba enega plačilnega računa,...). Razmerje v poznavanju davčnih vsebin, ki je izrazito na strani davčnega organa, terja, da le ta izvršuje načelo gotovosti, seznanjenosti in pomoči, ter da daje zavezancem pojasnila o izpolnjevanju njihovih obveznosti. Zato je potrebno iskati pot do davčne uprave, ki je odprta, strokovna in čim bolj prijazna do davkoplačevalcev.

Za nami je prva konferenca, ki je bila v celoti izvedena preko spletne platforme. Zahvaljujoč sodobnim tehnologijam, smo se lahko kljub razmeram zbrali in izmenjali mnenja in izkušnje in tako obogatili pravno in splošno javnost z novimi pogledi na aktualne teme. Vseeno pa si najbolj želimo to, da bi se na naslednji konferenci lahko zopet srečali v živo in na ta način povezovanje znatno obogatili.

Več o konferenci na <https://www.slokongres.com/novica/zakljucili-tretjo-konferenco-pravnikov-v-lucinovodobnih-tehnologij/>

Namen projekta »Kongres na klepetu« je skozi kratke intervjuje ustvariti »kolaž« razmišljanj slovenskih rojakov iz zamejstva ob pomembnih dogodkih in dogajanjih. Tematika intervjujev je bila osredotočena na 30. obletnico osamosvojitve Slovenije. Intervjuje smo pripravili z različnimi profili rojakov z namenom, da bi dobili zbirko oz. kolaž občutij in gledanj na osamosvajanje Slovenije skozi oči naših rojakov v zamejstvu 30 let kasneje. Pogovore je vodil novinar Matjaž Merljak. Vse intervjuje smo premierno objavili na našem YouTube kanalu, do njih pa lahko tudi dostopate preko naše spletne strani <https://www.slokongres.com/projekti/kongres-na-klepetu/>. Vsi intervjuji so bili na sporedu na Radiu Ognjišče.

Nekaj poudarkov pogovorov:

dr. Karlo in p. David Bresciani (Italija)

Karlo je bil v tistem času aktiven v stranki Slovenska skupnost in je takoj vzpostavil kar nekaj stikov s tedanjimi slovenskimi politiki, v Ljubljano pa je med drugim pripeljal celo tedanjega zunanjega ministra Italije Giannija De Michelisa. David je jeseni 1990 vstopil k jezuitom in je bilo to njegovo prvo leto bivanja v Sloveniji. Oba sta se strinjala, da je osamosvojitve Slovenije pomenila prelomnico gledanja na slovensko manjšino s strani Italijanov – in to na boljše.

Susanne Weitlaner (Avstrija)

Drugi pogovor je potekal s predsednico Kulturnega društva člen 7. za avstrijsko Štajersko, mag. Susanne Weitlaner. Društvo pripravlja vrsto raznih aktivnosti, ki so usmerjene v sobivanje in razumevanje večkulturnosti. Susanne je spregovorila o postopnem priznavanju slovenskega društva Kulturni člen 7. za avstrijsko Štajersko in gledanju lokalne ter širše avstrijske skupnosti na t.i. slovensko kolonizacijo avstrijske Štajerske. Pogovor je teklo o pomenu medsebojnega razumevanja in strpnosti, kako smo vsi večplastni in kako lahko pripadamo različnim kulturnim skupnostim, ki nas opredeljujejo.

Ivo Jevnikar (Italija)

V času osamosvajanja je deloval kot politični tajnik Slovenske skupnosti, zbirne stranke Slovencev v Italiji, poklicno pa je delal na Radiu Trst A. Spregovoril je o razdeljenosti slovenske skupnosti v Italiji pred osamosvojitvijo, ko so se že začela nakazovati razmišljanja o samostojni Sloveniji in izjemnem poenotenju le-te po napadu JLA na Slovenijo. V intervjuju je spregovoril kako je vplivalo vključevanje Slovenije v mednarodne integracije na odnos Italije do slovenske skupnosti v Italiji in Slovencev na sploh, o videnju slovenske tranzicije in zakaj Indijca skrbita za dušno-pastirsko službo v Žabnicah.

Vera in Miro Malnar (Hrvaška)

Zakonca Malnar sta spregovorila o mešanih občutkih v tem času; na eni strani veselje ob uresničitvi dolgoletnih pričakovanj o samostojni državi, na drugi strani pa strah zaradi vojnega stanja in skrb za lastno preživetje. Vera in Miro živita praktično takoj ob slovensko – hrvaški meji in zato so bile administrativne težave z zdravstvenim zavarovanjem in voznikiškimi dovoljenji še toliko bolj grenke. Z leti so se razmere izboljšale, še vedno pa ostaja kar nekaj nerazrešenih stvari, ki čakajo na primerno rešitev. Spregovorila sta še o občutenju pripadnosti Sloveniji in Hrvaški, o težkih preizkušnjah »maloobmejnega pasu« in o tem kako lahko slovenska politika prepreči kup svinjarije v vasi na hrvaški strani.

mag. Rudi Vouk (Avstrija)

Študij prava je dokončal na Univerzi na Dunaju in nato odprl prakso na avstrijskem Koroškem. Dr. Rudi Vouk je poznan po izjemnem zastopanju pravic slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem. V času osamosvajanja Slovenije je kot študent na Dunaju spremljal dogajanja v Sloveniji. Pravzaprav je bila takratno žarišče poročanja medijev usmerjeno v Slovenijo in so avstrijski mediji pogosto iskali pomoč slovenskih študentov za prevajanje prispevkov iz Slovenije. Spominja se veselja in navdušenja ob razglasitvi samostojnosti Slovenije, pa tudi začudenja nad nerazumevanjem dogodkov v Sloveniji s strani nekaterih drugih evropskih držav.

Andrea Kovač in Jože Hirnök

Klepetali smo z gostoma z Madžarske, dolgoletnim predsednikom Zveze Slovencev na Madžarskem, gospodom Jožetom Hirnökom in gospo Andreo Kovač, sedanjo predsednico zveze. Jože Hirnök je bil prvi predsednik Zveze in je v času osamosvajanja skrbno sledil dogodkom v Sloveniji. V letu 1991 je na predsednika madžarskega parlamenta in predsednika madžarske vlade naslovil apel za priznanje samostojne Slovenije. Odnosi med Slovenijo in Madžarsko so se nato počasi izboljševali in tako je tudi slovenska skupnost v Porabju začela pridobivati več podpore s strani Madžarske, rasla pa je tudi podpora, ki ji jo nudila Slovenija.

Damijan Terpin (Italija)

Na zadnjem letošnjem Kongresu na klepetu je bil gost Damijan Terpin, podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa in poklicni odvetnik iz Italije. Damijan je začetke osamosvajanja spremljal zelo zavzeto. Sam je zaznal proces osamosvajanja kot proces demokratizacije Slovenije oz. kot nadaljevanje demokratizacije. Sam je bil tudi v vlogi deželnega tajnika stranke Slovenska skupnost, ki je narodna stranka Slovencev v Italiji in je v takratnem času svetovala marsikateremu vidnemu slovenskemu politiku glede delovanja strank v večstrankarskem sistemu.

PROGRAMI ZA OTROKE IN MLADINO

1. NAGRADNI NATEČAJ ZA MLADE SLOVENSKE ROJAKE

V letu 2020 so mladi slovenski lutkarji iz Celovca in okolice, pod mentorstvom Marice Hartmann, pripravili lutkovno igro o mravljah z naslovom »Prijateljstvo«. S pomočjo Brede Varl, avtorice in režiserke lutkovne igre, smo priredili besedilo predstave. Besedilo so otroci sami, s pomočjo staršev ali mentorjev prebrali, za natečaj v letu 2021 pa pripravili risbo z motivom, ki se jim je najbolj vtisnil v spomin.

Prejeli smo kar 145 prijav slovenski otrok iz 10. različnih držav sveta. Tokrat so risbe prispele iz Italije, Avstrije, Švedske, Madžarske, Makedonije, Hrvaške, Španije, Japonske, Nemčije in Rusije. Najmlajši sodelujoči so stari komaj 3 leta, najstarejši pa 15 let. Izredno smo veseli takšnega odziva!

Vsem otrokom najlepša hvala za sodelovanje. Zahvala gre tudi vsem mentorjem, učiteljem in staršem, ki ste pomagali ali soustvarjali skupaj z najmlajšimi.

Kot je bilo razvidno iz razpisa so vsi sodelujoči prejeli diplomo za sodelovanje, revijo z nalogami »Kongrešček«, revijo Zmajček in dodatno darilo. V vsaki od kategorij pa smo izbrali še najboljšo risbo in avtorja dodatno nagradili s setom za likovno ustvarjanje ter pobarvanko oz. knjigo. Najboljše risbe v vsaki izmed kategorij so prispevali:

1. kategorija do 6 let: Yefim Zemljanuhin, Rusija (6 let)
2. kategorija od 7 do 9 let: Francisco Lamas Vodopivec, Španija (9 let)
3. kategorija od 10 do 12 let: Carlo Lovero, Italija (10 let)
4. kategorija od 13 do 15 let: Nika Kovač, Hrvaška (14 let)

To je že tretji natečaj, ki ga pripravljamo v tej obliki in glede na dobro odzivnost mladih po svetu bomo s tem projektom tudi nadaljevali.

3. OTROCI NA DRUGI STRANI MEJE

Z našim projektom »Otroci na drugi strani meje« želim mladim v Sloveniji približati življenje naših mladih rojakov, ki živijo v zamejstvu, saj je poznavanje tega področja slabo. V ta namen smo že tretje leto zapored predstavili lutkovno skupino iz Avstrije. Ob umiritvi epidemiološke situacije smo zopet

uspehi pripeljati skupino v slovensko šolo. Na ta način lahko otroci bližje spoznajo utrip udejstvovanja Slovencev v zamejstvu v njihovi skupnosti.

Tokrat je lutkovna skupina »Mladi Celovčani« obiskala Osnovno šolo dr. Ivana Prijatelja Sodražica, v petek, 8. oktobra 2021. V veliki športni dvorani so uprizorili lutkovno predstavo »Mala čarovnica«. Zgodba govori o deklici Matejki, ki bi rada postala čarovnica, pa ji še ne gre dobro od rok. Hoče čarati dobre stvari, saj odrasle čarovnice delujejo prav obratno. Kljub zaprekam in zapletom, Matejka vztraja v dobrem in uspe uporabiti svoje čarovnije za skupno dobro.

Ob dveh predstavah so si zgodbo ogledali otroci iz vrtca in prve triade šole. Predvsem starejši otroci so doživeto spremljali zgodbo ter številne hudomušne in zabavne pripetljaje. Z dolgim aplavzom so tudi nagradili nastopajoče. Ti so tekom obeh predstav pokazali svojo umetniško nadarjenost: z igro, petjem in tudi plesom so zbrane otroke popeljali skozi zanimivo in poučno zgodbo o čarovnici Matejki. Z velikim zadovoljstvom so sklenili nastope, v upanju, da se bodo še kdaj znašli v družbi slovenskih otrok v kakšni od slovenskih šol.

Iskrena zahvala gre mentorici Marici Hartman ter režiserki Bredi Varl, ki s tako ljubeznijo ohranjajo tradicijo lutkarstva med mladimi v Celovcu, s čimer še dodatno pripomorejo k ohranjanju in razvijanju slovenske narodne zavesti med Slovenci v Avstriji. Hvala pa tudi vodstvu Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica za gostoljubje in sprejem, s katerim so pokazali veliko mero spoštovanja do dela naših rojakov v zamejstvu.

DRUGI PROJEKTI

1. KULINARIČNI MOST MED SLOVENIJO IN ROJAKI PO SVETU

Projekt Slovenski kulinarčni most je novost v delovanju Svetovnega slovenskega kongresa za katero mislimo, da bo med našimi rojaki po svetu spodbudila veliko zanimanja. Projekt ima dvojno naravo:

- želi si povezati starejšo in mlajšo generacijo slovenskih rojakov ob spoznavanju in pripravi značilnih slovenskih jedi
- predstaviti slovenke jedi, ki so se ohranile med slovenskimi rojaki po svetu in jih ti še vedno pripravljajo

Tokrat bomo predstavili tri jedi: kremne rezine, sirove štruklje in potico. Vse tri jedi smo pripravili v sodelovanju s Slomškovim dodom v Argentini. Končni posnetek smo dodatno oblikovali in dopolnili tako, da bodo ob gledanju posnetka gledalci izvedeli več o določeni hrani. Zato smo k sodelovanju povabili etnologa dr. Janeza Bogataja, ki bo svoje bogato znanje delil z našimi rojaki tako doma kot po svetu. Pogovore vodi Mateja Feltrin Novljan, ki bo videoposnetke tudi povezovala. Za montažo je poskrbel Rafko Bešič.

Posnetki so javno dostopni preko našega YouTube portala in spletne strani.

OSTALE DEJAVNOSTI

1. Zbor Svetovnega slovenskega kongresa

Zbor Svetovnega slovenskega kongresa se je zbral na svojem enajstem zasedanju v petek, 24. septembra 2021 in je izvolil novo vodstvo SSK. Zasedanje je tokrat, glede na razmere, potekalo preko spletne platforme Zoom. Na Zboru so bile zastopane konference za Slovenijo, Italijo, Avstrijo, Argentino, Nemčijo ter Nordijska konferenca.

Delegati so v glasovanju za Predsednika SSK ponovno izvolili dr. Borisa Pleskoviča (Slovenija), prvi podpredsednik je postal dr. Karlo Bresciani (Italija), podpredsednik za Evropo prof. dr. Dušan Povh

(Nemčija), podpredsednik zadolžen za zamejstvo Damijan Terpin (Italija), podpredsednik za čezmorske dežele Tone Kajzer (Slovenije/ZDA), podpredsednica za finance pa prof. dr. Metka Zorc (Slovenija).

Za člane Upravnega odbora so bili izvoljeni Andrew Bratina (Avstralija), dr. Igor Cesarec (ZDA), prof. dr. Zlatko Fras (Slovenija), Majda Kregelj Zbačnik (Slovenija), doc. dr. Darijo Križ (Švedska), Karlo Mucci (Italija), Federico Potočnik (Slovenija/Argentina), Štefan Bogdan Šalej (Brazilija), prof. dr. Verica Trstenjak (Slovenija/Avstrija) in ddr. Marjan Wakounig (Avstrija). Nadzorni odbor Svetovnega slovenskega kongresa za nov mandat sestavljajo dr. Andrej Fink (Slovenija/Argentina), Jelena Malnar (Slovenija/Hrvaška) in Matjaž Ribaš (Slovenija), za nadomestne člane Nadzornega odbora so bili izvoljeni Branko Beltram (Avstrija), Erazem Bohinc (Slovenija/Nemčija) in prof. Anton Perdih (Slovenija), za člana Častnega razsodišča pa sta bila izvoljena Martina Valentinčič (Italija) in mag. Klemen Žumer (Slovenija/Belgija).

Na Zboru SSK je bilo predstavljeno triletno delo Svetovnega slovenskega kongresa in ostalih konferenc po svetu, ki je bilo v zadnjem obdobju močno zaznamovano s posledicami pandemije, vendar so tako SSK kot konference po svetu našle način, da so dejavnosti ustrezno prilagodile. Novoizvoljeno vodstvo bo oblikovalo program dela za naslednje mandatno obdobje 2021-2024, pri katerem se bo zavzemalo za nove poti povezovanja slovenskih rojakov po svetu in s projekti pripomoglo h kroženju znanja in izmenjavi izkušenj ter povratku naših strokovnjakov v korist Slovenije.

2. Zbor Slovenske konference SSK

25. novembra 2021 je preko Zooma potekal 14. redni Zbor Slovenske konference SSK. Nova predsednica Slovenske konference SSK je postala Jelena Malnar. Za podpredsednike so bili izvoljeni prim. Majda Kregelj Zbačnik, mag. Andrej Bručan in dr. Stanislav Raščan. Upravni odbor SK SSK dopolnjujejo še Marjetka Dolinar, Janez Remškar in Franci Feltrin. Ostali člani Sveta pa so mag. Elizabeta Baretič Kolar, Gašper Dovžan, Tone Kajzer, Vladimir Kolmanič, Janez Martin Omerza, Tanja Orel Šturm, Gregor Slabe in Tatjana Vogrinec Burgar.

Na Zboru so bili izvoljeni še člani Nadzornega odbora, in sicer Janez Lampret, Janez Stergar in Peter Urbanija. Za Člane častnega razsodišča so bili izvoljeni Jana Čop, dr. Jože Rant in Hugo Šekoranja, za nadomestna člana pa Dušan Čop in Vera Malnar.

Novo vodstvo Slovenske konference SSK se bo še naprej zavzemalo za krepitev slovenske zavesti med rojaki doma in po svetu ter za medsebojno sodelovanje s poudarkom na mlajših generacijah slovenskih potomcev.

3. Sprejem pri predsedniku RS, Borutu Pahorju, in izročitev zlatnika SSK

Predsednik republike Borut Pahor je danes v okviru svojih prizadevanj za ohranitev zgodovinskega spomina na prelomne dogodke pred tridesetimi leti, ki so pripeljali do samostojnosti Republike Slovenije, na pogovor sprejel predstavnike Svetovnega slovenskega kongresa, ki prav tako letos praznuje 30 let od svoje ustanovitve.

Ob tej priložnosti je dr. Boris Pleskovič v imenu SSK predsedniku republike podelil Zlatnik Slovenski tolar, ki ga Svetovni slovenski kongres podeljuje zaslužnim posameznikom in institucijam, ki si prizadevajo za ohranjanje in krepitev narodne zavesti pri rojaki doma in po svetu, ter s svojimi aktivnostmi povezujejo Slovence širom sveta. Zlatnik Slovenski tolar predstavlja duh slovenske enotnosti in uresničitev sanj slovenskega naroda.

Predsedniku Borutu Pahorju je SSK izročil zlatnik v zahvalo za njegov izjemno povezovalen in vključujoč odnos do slovenskih rojakov iz zamejstva in sveta, za aktivno povezavo z novimi društvi, ki povezujejo slovensko diasporo, za zavzemanje boljše ureditve položaja slovenskih rojakov ter za njegovo naklonjenost Svetovnemu slovenskemu kongresu, ki jo je izkazal s sprejemom častnih pokroviteljev nad našimi številnimi strokovnimi konferencami in s svojo udeležbo na srečanjih.

Pogovor ob današnjem sprejemu je tekel o pravnih možnostih za ureditev statusa Slovencev, ki živijo v tujini in nimajo slovenskega državljanstva. To vprašanje je bilo tema nedavne, III. Konference slovenskih pravnikov iz sveta in Slovenije, ki jo je pripravil Svetovni slovenski kongres.

Sprejema v Predsedniški palači so se udeležili dr. Boris Pleskovič, predsednik SSK, dr. Dejan Valentinčič, državni sekretar na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, Franci Feltrin, podpredsednik Slovenske konference SSK, prof. dr. Andrej Fink, profesor na Fakulteti za pravo in poslovne vede Katoliškega inštituta, Damijan Terpin, odvetnik iz Gorice v Italiji in mag. Rudolf Vouk, odvetnik iz Celovca, ter Sonja Avguštin Čampa, generalna sekretarka SSK.

4. Domovinski dan

27. oktobra 2021 je v Cankarjevem domu Vrhnika potekala slovesnost z naslovom Domovinski dan »Praznujmo skupaj«, ki je bila namenjena počastitvi 30. obletnice Republike Slovenije ter 30. obletnice izгона JLA iz Slovenije. Potekala je pod častnim pokroviteljstvom dr. Borisa Pleskoviča, predsednika Svetovnega Slovenskega Kongresa in Alojza Kovšče, predsednika Državnega sveta Republike Slovenije. V pogovornem delu so sodelovali Lojze Peterle, predsednik osamosvojitvene Vlade Republike Slovenije, Bg Gen Anton Krkovič, 1. načelnik Slovenske vojske, dr. Vojko Obrulj, polkovnik Slovenske vojske in Andrej Podbregar, predsednik VSO obljublanske regije. Program so glasbeno obogatili članice in člani »De Niro as Orchestra«.

5. Sodelovanje pri portalu Slovenci.si

Svetovni slovenski kongres redno prispeva k pripravi vsebin za portal namenjen za Slovence po svetu Slovenci.si. Sodelavci pisarne pišejo članke o izvedenih projektih in drugih zanimivih dogodkih, istočasno pa poskrbijo za slikovni material.

6. Sodelovanje na sejah Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Predstavniki Svetovnega slovenskega kongresa in Slovenske konference SSK so se redno udeleževali sej Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter konstruktivno sodelovali v razpravi s predlogi za izboljšavo odnosov matične države z rojaki, ki živijo po svetu.

7. Izjave za javnost

100 let Zorka Simčiča

Svetovni slovenski kongres je voščil akad. Zorku Simčiču, dolgoletnemu članu SSK, za njegov 100. rojstni dan. Poklonil se mu je s pesnitvijo Luke Klopčiča.

Slovence dolga leta je bodril,
v zemlji daljni jim duha vedril.
Izborna vrsta zamolčanega pisanja,
zdaj postala so slovenska branja.
Mojster proze, poezije, drame,
ob njem vsako se srce razvname.
Čil gospod - vedno urejen,
kot bil bi večkrat pomlajen.
In klobuk na glavi ga izdaja -
stara šola kavalirja - ga navdaja.
Časten mož, slovenskega srca -
krščen je bil za Zorkota.

Zdravja dni naj Bog ti podari,
moč mladih podeli.
Ostrega duha obrani,
misel bistra naj te hrani.
Radost družina naj vzdržuje,
te z zahvalo nagrajuje.

Kremen tvojega duha,
naj še v nas zaplapola.
Ostani zvest in nasmejan,
tako ozaljšaš sebi dan.

In memoriam dr. Lovro Šturm

Z žalostjo sporočamo, da nas je v 84. letu, 2. decembra 2021, zapustil dolgoletni član Svetovnega slovenskega kongresa prof. dr. Lovro Šturm.

Bil je kristjan in velik Slovenec. S svojim delom je močno prispeval k razvoju pravnega študija in k razvoju slovenske pravne misli. Zaradi svojega aktivnega delovanja in predanega dela je vrsta funkcij, ki jih je imel zelo dolga: zaslužni profesor na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, nekdanji predsednik Ustavnega sodišča Republike Slovenije, nekdanji minister za šolstvo in šport, nekdanji minister za pravosodje, nekdanji predsednik Slovenske komisije pravnikov in komendator reda sv. Gregorja Velikega. Od leta 1999 je bil tudi član Suverenega malteškega reda. V svoji bogati pravniški karieri je deloval je tudi kot ekspert in konzultant v mednarodnih organizacijah OECD v Parizu, OZN v New Yorku in v Evropskem centru za koordinacijo raziskovanj na področju družbenih znanosti na Dunaju.

Kot sodnik in predsednik Ustavnega sodišča Republike Slovenije je pomembno prispeval k oblikovanju doktrine svobodne in demokratične družbe, pravnih načel vladavine prava, načela sorazmernosti, predpostavk pravne države, pravne omejitve oblasti, varstva zasebne lastnine in posameznikove svobode. V letu 2020 mu je predsednik Republike Slovenije podelil srebrni red za zasluge za njegovo sodelovanje pri preoblikovanju ustavnega sistema in prehodu Slovenije v ustavno demokracijo.

Dragi Lovro, hvaležni smo ti za vse kar si naredil za našo Slovenijo in za tvojo naklonjenost Svetovnemu slovenskemu kongresu. Hvala Ti!

POROČILO O DELU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA V LETU 2022

STROKOVNA SREČANJA IN POSVETI

1. XI. KONFERENCA SLOVENSKEH ZNANSTVENIKOV IN GOSPODARSTVENIKOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Ljubljana, 16. in 17. junij 2022

16. in 17. junija je v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju potekala že XI. Konferenca slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije. Uvodoma so udeležence pozdravili: Boris Pleskovič, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, Boštjan Žekš, Urad predsednika Republike Slovenije, Matej Arčon, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, Igor Papič, minister za izobraževanje, znanost in šport in Matjaž Han, minister za gospodarstvo.

Uvodno govornico Amy Klobuchar, senatorko iz ZDA, ki je pozdravila preko posnetka, je predstavil in najavil slovenski veleposlanik v ZDA in podpredsednik SSK, Tone Kajzer.

Osrednje programske točke konference so se dotaknile energetike in pričakovanj povezanih z naraščajočo draginjo energentov. Povezana sklopa Gospodarsko sodelovanje slovenskih podjetij doma in v tujini ter Globalno povezovanje slovenskega znanja sta prijetno presenetila s predstavljenimi povezavami in načrtovanimi povezovanju z našimi rojaki po svetu. Izzive sodelovanja slovenskih strokovnjakov in perspektivo kadrov, ki jih bo Slovenija potrebovala so predstavili člani društva VTIS.

V »revijalnem sklopu« z naslovom Predstavitev dosežkov slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov doma in po svetu smo predstavili Slovenke in Slovence z izjemnimi dosežki. Zadnji sklop Na pragu digitalizacije in novih tehnologij pa se je osredotočil na digitalni prehod in se tudi dotaknil vprašanja ali je digitalizacija vedno najboljša možnost.

2. III. KONFERENCA SLOVENSKEH GLASBENIKOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

23. september 2022, Ljubljana

V petek 23. septembra 2022 je v atriju ZRC SAZU v Ljubljani potekala III. Konferenca slovenskih glasbenikov iz sveta in Slovenije, ki jo je Svetovni slovenski kongres (SSK) organiziral v sodelovanju z Glasbenonarodopisnim inštitutom ZRC SAZU in Glasbeno matico Ljubljana, ki v letu 2022 praznuje 150. letnico svoje ustanovitve. Strokovne konference so namenjene navezavi in krepitvi stikov ter izmenjavi izkušenj slovenskih glasbenikov, ki delujejo izven Slovenije in/ali v matični domovini.

Uvodoma so udeležence pozdravili dr. Boris Pleskovič, predsednik SSK, gospod Matej Arčon, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu ter gospod Peter Baroš, svetovalec na Ministrstvu za kulturo. Nato je sledil pozdravni nagovor častnega pokrovitelja srečanja akad. prof. dr. Petra Štiha in krajši umetniški program komorne zasedbe Orkestra Slovenske vojske.

Uvodno predavanje sta pripravili Veronika Brvar, predsednica Glasbene matice, in dr. Mojca Kovačič, predstojnica Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU, ki sta pripravili pregledno predavanje o dejavnosti in pomenu enega najstarejših kulturnih društev na slovenskih tleh – Glasbene matice Ljubljana. Svečano priložnost smo izkoristili za podelitev zlatnikov. Priznanji zaslužnim članom ob 30. letnem delovanju SSK sta prejela prof. dr. Jadran Lenarčič in prof. dr. Dušan Povh.

V prvem tematskem sklopu, z naslovom »Glasba in posel«, so sodelujoči izpostavili pomemben segment izobraževanja glasbenikov, ki je v Sloveniji zapostavljen, v ZDA pa močno poudarjen – ovrednotenje, promocija in trženje glasbene umetnosti.

V sklopu »Glasba in diplomacija« so spregovorili o pomenu kulturne diplomacije, ki jo je potrebno negovati in vedno krepiti. Slednje sicer za Slovenijo predstavlja problem zaradi omejenih resursov, vendar pa se da z vztrajnostjo in s trdom marsikaj nadomestiti.

Tretji razdelek predavanj »Bogate glasbene poti« je postregel z izjemno uspešnima zgodbama Slovenskega okteta in Ansambla bratov Avsenik ter zanimivega mednarodnega projekta Giuseppe Tartini, ki odpira priložnosti kulturnemu turizmu.

Zadnji sklop »Mladi talenti« je potekal v obliki okrogle mize. Govorniki so si bili enotni, da je glasbena izobrazba pridobljena v glasbenih šolah v Sloveniji na precej visokem nivoju in so zato zlahka nadaljevali kariero v tujini. V Sloveniji pa manjka sistemski pristop države na vseh nivojih, ki bi državljane usmerjal v »glasbeno razgledanost« kot to počnejo v Avstriji, Nemčiji in/ali Švici.

Sledil je vodeni ogled po znamenitostih Ljubljane, ki so zaznamovale glasbeno zgodovino mesta in vplivale na sedanjo vpetost Ljubljane v glasbeno kulturo. Ob 20.00 uri je sledilo sklepno dejanje celotnega srečanja: Koncert slovenskih samospevov o 150. obletnici ustanovitve Glasbene matice Ljubljana.

3. KONGRES NA KLEPETU: NAZAJ V SLOVENIJO?

S projektom Kongres na klepetu smo začeli v letu 2021. Namen projekta »Kongres na klepetu« je skozi kratke intervjuje ustvariti »kolaž« razmišljanj slovenskih rojakov ob pomembnih dogodkih in dogajanjih.

Med intervjuji ob 30. obletnici osamosvojitve, ki smo jih pripravili v letu 2021, se je pokazalo, da marsikdo od rojakov raje razmišlja o trenutnem stanju Slovenije in njenem odnosu do slovenskih rojakov kot o preteklosti. Iz tega razloga smo v letu 2022 razširili nabor naših sogovornikov in pripravili intervjuje z našimi rojaki o aktualni tematiki vračanja Slovencev v Slovenijo. Rojaki so v pogovorih spregovorili o razlogih zakaj so odšli v tujino, zakaj bi ostali tam oz. zakaj bi se vrnili ter o tem kaj bi Slovenija še lahko storila, da bi bil povratek v Slovenijo zanje lažji.

V seriji intervjujev smo uvodni intervju pripravili z dr. Dejanom Valentinčičem, nekdanjim državnim sekretarjem Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. V pogovoru je dobro razdelal problematiko odhajanja / vračanja in s kakšnimi mehanizmi poskušajo v drugih državah ta trend izboljšati v svojo korist. V drugem pogovoru smo gostili Valentino in Jerneja Bervarja, ki sta iz Slovenije odšla v New York, kjer sedaj živita in delata. Tretji intervju je bil posnet z dr. Borisom Pleskovičem, ki se je po upokojitvi iz Washingtona vrnil v Slovenijo, četrti z dr. Vanjo Samec, ki sicer dela v Avstriji, a se pogosto vrača v Slovenijo, peti s prof. Galom Faganelom, ki se je iz ZDA vrnil v Slovenijo, šesti pa bo posnet v februarju z doc. dr. Dariom Križem s Švedske. Niz smo zaključili s pogovorom z dr. Igorjem Cesarcem, ustanoviteljem in nekdanjim predsednikom društva VTIS, ki živi in dela v ZDA.

Posnetki so objavljeni na povezavi: <https://www.slokongres.com/projekti/kongres-na-klepetu/>

PROGRAMI ZA OTROKE IN MLADINO

2. 26. TABOR SLOVENSKE OTROK PO SVETU

24.-29. julij 2022, ČŠOD Kavka

Od 24. do 29. julija 2022 je na Livških Ravnah nad Kobaridom potekal 26. Tabor slovenskih otrok po svetu. Zelo nas je razveselilo dejstvo, da je letos tabor zopet potekal na podobni osnovi kot pred obdobjem korone in da je bil odziv na naše vabilo izjemen, saj so se razpoložljiva mesta zapolnila že v desetih dneh od odprtja prijav. Tabora se je udeležilo 38 otrok med 9. in 15. letom starosti iz Italije, Avstrije, Francije, Nemčije, Luxemburga, Velike Britanije, Španije in ZDA.

Že prvi dan se je pokazalo, da bo kljub temu tokrat malo drugače – v celotni skupini namreč nismo imeli nikogar, ki ne bi razumel ali govoril slovensko, znanje slovenskega jezika pa je bilo občutno boljše kot prejšnja leta. Zato smo namesto treh nivojskih skupin, udeležence razdelili po starostni meji na dve skupini. Skupina starejših se je bolj ukvarjala s prebiranjem in razumevanjem neumetnostnih besedil, ki so se navezovala na okolico kraja in njeno zgodovino.

Izvedeli smo več o mitoloških krivopetah, Kavkni jami, Livških Nebesih in tradiciji smučanja in mlekarstva na Livškem. Mlajši so predvsem dopolnjevali in izpopolnjevali slovenski besedni zaklad. Popoldnevi so bili namenjeni praktičnim delavnicam in izletom, ki so utrdili snov pridobljeno dopoldan v času pouka slovenščine. Sprehodili smo se po okolici in stopali po nekdanjem smučišču – slovenskem Davossu. V Livku smo si ogledali razstavo o zgodovini smučanja na Livškem ter obiskali lipo, ki je poročena s hrastom iz Topolovega v Italiji – prijateljska vez med Topolovim in Livkom drži že več kot 500 let.

Spustili smo se v bližnjo Kavkno jamo in si tam ogledali kraške pojave in celo nekaj jamskih prebivalcev. S čolna smo si ogledali Sočo in njene lepote, ki so navdihnile pesmi Simona Gregorčiča. V muzeju mlekarstva in sirarstva Planika smo se preizkusili v molži in izdelavi masla, poleg tega pa smo lahko poizkusili še jogurt s smrekovimi vršički. Preizkusili smo se tudi v plezanju in lokostrelstvu ter spoznali terapevtsko delo društva Tačke Pomagačke.

Veliko igre in druženja, še nekaj petja, pa je vse skupaj hitro minilo. Veseli smo, da ste poletni teden izkoristili za druženje ter spoznavanje Slovenije.

3. NAGRADNI NATEČAJ ZA MLADE SLOVENSKE ROJAKE

Namen natečaja je približati slovensko besedo in slovenska literarna dela mladim slovenskim rojakom po svetu. Natečaj za mlade poteka vsako leto od leta 2016. Najavo natečaja smo objavili na naši spletni in FB strani ter na spletnem portalu Slovenci.si. Na natečaj smo neposredno preko e-pošte opozorili tudi slovenske organizacije v tujini. Razpis je bil natečajnikom odprt do konca oktobra 2022.

V letu 2022 smo za natečaj izbrali ljudsko pravljico "Kralj in njegovi trije sinovi". Otroci so pravljico sami ali s pomočjo staršev, učiteljev oz. mentorjev prebrali, nato pa so morali sami pripraviti risbo oz. sliko z motivom iz prebranega čtiva. Odziv je bil tudi tokrat izvrsten; na natečaj se je prijavilo 262 (do 6 let: 101, 7 do 9 let: 66, 10 do 12 let: 86 in 13 do 15 let: 9) posameznikov iz 14 držav: Češke, Irske, Portugalske, Španije, BiH, Avstrije, Italije, Luksemburga, Nemčije, Belgije, Srbije, Rusije, Hrvaške in Madžarske.

Natečajniki so tekmovali v štirih starostnih kategorijah natečaja, zmagovalci v posamezni kategoriji pa so prejeli še posebno nagrado. Zmagovalci po starostnih kategorijah:

1. kategorija: do 6 let – Zala Varga, Madžarska
2. kategorija: od 7 do 9 let – Milena Urbistondo Pahor, Španija
3. kategorija: od 10 do 12 let – Francisco Lamas Vodopivec, Španija
4. kategorija: od 13 do 15 let – Dora Mitrović, Srbija

Vsak sodelujoči pa je prejel:

- priznanje za sodelovanje,
- leseno sestavljanko,
- izvod revije Kongrešček in
- promocijski izvod revije Zmajček.

Revijo Kongrešček pripravljamo sami in v njej objavimo besedilo pravljice, pripravimo pa tudi naloge za otroke vezane na tematiko zgodbe in krajša besedila v katerih predstavimo del Slovenije, del slovenskega tradicionalnega izročila ali dejavnost slovenske skupnosti v zamejstvu.

3. OTROCI NA DRUGI STRANI MEJE

S projektom želimo korenito in načrtno spremeniti razgledanost in poznavanje slovenskega zamejstva in slovenskih rojakov po svetu pri osnovnošolcih in srednješolcih v Sloveniji. V letu 2022 smo izpeljali predstavitev na dveh Osnovnih šolah – v juniju na OŠ Cvetka Golarja v Škofji Loki in v septembru na OŠ Veliki Gaber. Osnovni šoli sta celoten program umestili v čas dopoldanskega pouka, tudi z namenom povezovanja šole z učenci iz drugih šol in tujine.

22. junija 2022 smo na Osnovni šoli Cvetka Golarja v Škofji Loki za prve in druge razrede pripravili predstavitev Slovencev v zamejstvu in po svetu ter lutkovno predstavo Mala čarovnica, ki jo je odigrala lutkovna skupina Mladi Celovčani. Otroci so tako izmenično prisluhnili PP predstavitvi o naših rojaki in si ogledali lutkovno predstavo. V predstavitvi so bile otrokom predstavljene reprezentativne Slovenke in Slovenci, ki živijo v zamejstvu ali po svetu ter kratek zgodovinski pregled spreminjanja slovenskega prostora, temu pa je sledil prikaz slovenske narodne manjšine v sosednjih državah. Otroci so si po zaključeni predstavi lutke tudi поближе pogledali, kar nekaj pa jih je svojim rojakom z okolice Celovca zastavilo tudi kakšno vprašanje. Predstavitev in lutkovno predstavo je spremljalo približno 200 otrok.

13. septembra 2022 smo podobno predstavitev pripravili na OŠ Veliki Gaber za šolarje prve triade. Skupaj smo opredelili razliko med Slovenci v zamejstvu in tistimi po svetu, izvedeli več o razlogih za preseljevanje ljudi in si podrobneje pogledali štiri sosednje države v katerih živi slovenska avtohtona manjšina.

Kako pa so v resnici videti naši rojaki iz Avstrije in kako dobro govorijo slovensko, so si lahko šolarji ogledali tudi v živo, v predstavi lutkarske skupine Mladi Celovčani z naslovom Mala čarovnica. Predstavo v šolski telovadnici so si ogledali tudi najstarejši oddelki vrtca in s tem število gledalcev dvignili na več kot 100 otrok. Po predstavi so otroci poklepetali z lutkarji in si tudi поближе ogledali lutke. Na ogled lutk in pogovor z lutkarji je prišla tudi skupina otrok iz druge triade, ki na OŠ Veliki Gaber deluje v lutkarskem krožku.

Odzivi s strani mentorjev, šolskih kadrov in otrok so bili vedno odlični, zato želimo s tovrstno dejavnostjo nadaljevati tudi v prihodnje. Učno temo o slovenskih rojaki in skupnem slovenskem prostoru jemljemo kot eno izmed najpomembnejših tem, ki lahko mladega človeka spodbujajo k vseživljenjskemu učenju, pozitivnemu odnosu do slovenstva ter razumevanju skupnega slovenskega kulturnega prostora. Z vsebinami želimo doseči višjo stopnjo poznavanja in razumevanja predvsem slovenskega zamejskega prostora med mladimi. To poznavanje jim bo dajalo splošno razgledanost, povečalo njihovo stopnjo strpnosti in krepilo njihovo narodno samozavest.

IZDAJATELJSKA DEJAVNOST

1. ZBORNIK OB 30. OBLETNICI SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

V letu 2021 smo obeležili 30. obletnico nastanka Svetovnega slovenskega kongresa. Odbor za državne proslave ob 30. obletnici osamosvojitve Slovenije je vključil v program postavitve spominske plošče ob 30. obletnici SSK na pročelju Cankarjevega doma. Dogodek je potekal v nedeljo, 27. junija 2021. Zato smo sprva načrtovano akademijo ravno na tisti datum predstavili na mesec december. Žal pa nam je ponovna zaostritev razmer v pandemiji preprečila izvedbo akademije, zato smo jo predstavili na leto 2022. Kljub tej predstavitvi pa se je v letu 2021 odvijalo nekaj dogodkov, ki so pospremili naše praznovanje in ki smo jih zbrali v zborniku, ki je izšel pred realizacijo odložene akademije.

V njem boste našli nekaj izstopajočih vsebin, ki obeležujejo naše praznovanje in prikazujejo našo prehojeno pot in dosežke. Tako naša letošnja publikacija vsebuje kratek zgodovinski pregled nastanka Svetovnega slovenskega kongresa, zrcali dogajanje ob odkritju spominske plošče v Cankarjevem domu in vključuje razstavo z naslovom "30 kongresnih – v sliki in besedi", ki smo jo pripravili lansko leto in razstavili na prireditvi *Sloveniji za 30 let – Dobrodošli doma* v Ribnici.

Objavili smo tudi pozdrave in voščila, ki so jih nam poslali posamezniki in predstavniki društev ob našem jubileju. Predstavili smo zlatnik Slovenski tolar ter njegove dosedanje prejemnike. Priznanja pa nismo le podelili, ampak tudi prejeli, tako vam predstavljamo vsa priznanja, ki sta jih s strani državnih institucij prejela Svetovni slovenski kongres in Slovenska konferenca SSK ter njuni vidni posamezniki. Na koncu smo zaključili z razmišljanji dolgoletnih članov in zunanjih sodelavcev kongresa, ki so skozi leta sooblikovali pot našega društva.

Publikacija se vsebinsko dopolnjuje tudi z zbornikom, ki smo ga izdali ob 25. obletnici, kjer smo naredili natančen pregled vseh projektov.

Zbornik je izšel v nakladi 250 izvodov, opremljen je s CIP številko in umeščen v Cobiss sistem slovenskih knjižnic.

2. KNJIGA ZLATO IN BISERI S SREBRNE DEŽELE POD JUŽNIM KRIŽEM

Slovenska konferenca SSK je v sodelovanju z dolgoletno članico SK SSK in vodjo sekcije Slovstvena folkloristika, akad. prof. ddr. Marijo Stanonik izdal knjigo z naslovom »Zlato in biseri iz srebrne dežele pod južnim križem«.

V knjigi je akad. prof. ddr. Marija Stanonik strnila 70-letno zgodovino slovenske skupnosti v Argentini, kar predstavlja pomemben vir informacij za Slovence v Argentini, kot tudi za vse, ki se s tematiko slovenske diaspore profesionalno ali zgolj ljubiteljsko ukvarjajo. Prav tako knjiga predstavlja pomemben nadaljnji kačipot za tiste, ki bi bolj poglobljeno želeli spoznati slovenske rojake v Argentini, ki se jih pogosto predstavlja kot slovenski čudež, saj so v Argentini uspeli ohraniti močno povezanost in ustvariti organizirano šolstvo in versko življenje.

Pri pisanju knjige je nekatere stvari črpala iz jubilejnih publikacij iz San Justa in Mendoze ter iz Zbornika Zedinjene Slovenije. V knjigi akad. prof. ddr. Marija Stanonik strokovno, a kljub temu čuteče in z veliko prizadetostjo spremlja argentinske Slovence, politične izseljence, ki so po letu 1945 izselili oz. zbežali iz Slovenije. Obširno predstavi krovno organizacijo Zedinjeno Slovenijo, ki že 70 let povezuje slovensko skupnost predvsem povojne emigracije. Obsežno poglavje je namenila tudi prikazu družbenega, kulturnega in družabnega življenja v *Našem domu San Justo*. Podrobneje je predstavila gledališko, pevsko in folklorno dejavnost, izvajanje pouka v slovenskih sobotnih šolah in na srednješolskem tečaju, slovenske dneve, srečanja mladih ter druge družabne dogodke. Tretje poglavje je posvečeno življenju in delu Slovencev v Mendozi, knjiga pa zaključí z osebnimi zapisi o vtisih, ki so nastali ob srečanjih s Slovenci v Argentini.

Delo je strokovno napisano, bogato opremljeno z dokumentarnim gradivom in zelo obsežno. Knjiga je tudi priznanje in skromna zahvala za pomoč slovenski diaspori v Argentini ob osamosvojitvi Slovenije. Prav rojaki v Argentini so namreč med prvimi podprli slovensko osamosvojitve in na različne načine pripomogli k mednarodnemu priznanju Slovenije, ne samo s strani Argentine, ampak tudi s strani drugih držav Južne Amerike. Knjiga predstavlja svojstven spomenik našim rojakom, njihovemu trudu in celotni slovenski skupnosti v Argentini.

V letu 2022 je potekal ponovni pregled celotnega besedila in njegovo lektoriranje, oblikovanje preloma strani, postavitve slik in razlage fotografij. Kot sozaložnika knjige smo uspeli pridobiti tudi Mladiko iz Trsta. Knjiga je izšla v 250 izvodih. Prva predstavitev bo potekala v četrtek, 9. februarja 2023, v Galeriji Družina. Načrtujemo pa tudi predstavitev v Škofji Loki v mesecu aprilu.

3. E-ZBORNIKI STROKOVNIH KONFERENC

V letu 2022 smo prvič uvedli novost pri izdajanju zbornikov strokovnih konferenc. Zaradi vse večjih stroškov tiska in vse večje digitalizacije in digitalne pismenosti splošne populacije smo se odločili, da odslej izdamo zbornike strokovnih konferenc v e-obliki.

Kakovost vsebin ostaja nespremenjena, prav tako zbornik izide še pred začetkom konference, tako da delo za pripravo in oblikovanje izdaj ostaja enako kot pri tiskanih izdajah.

Zborniki so objavljeni na naši spletni strani <https://www.slokongres.com/zborniki/>

Enako kot pri prejšnjih, tiskanih izdajah, so tudi ti opremljeni s CIP številko in umeščeni v Cobiss sistem slovenskih knjižnic.

4. KONGREŠČEK

V okviru projekta »Natečaj za izvirno izražanje mladih rojakov po svetu« smo že tretje leto izdali lastno revijo »Kongrešček«. Dobi jo vsak otrok, ki sodeluje na natečaju. V njej so naloge za otroke vezane na tematiko zgodbe in krajša besedila v katerih predstavimo del Slovenije, del slovenskega tradicionalnega izročila ali dejavnost slovenske skupnosti v zamejstvu

Revijo Kongrešček pripravljamo v celoti zaposleni na SSK, od raziskovanja, priprave besedil, priprave nalog, dodatne vsebine, oblikovanje in pripravo za tisk. V to delo vložimo veliko srčnosti in truda in veseli nas, da dobimo na naše delo pozitivne odzive s strani staršev in učiteljev. Kongrešček za leto 2022 je obsegal 24 strani, vključno z didaktično igro »spomin«.

DRUGI PROJEKTI

1. OKROGLA MIZA: POVEZOVANJE IN SODELOVANJE EU V ČASU KRIZ

Ljubljana, 8. junij 2022

V sredo, 8. junija 2022, smo v Galeriji Družine pripravili pogovor s prof. dr. Žigo Turkom in Lojzetom Peterletom o odzivih in sodelovanju držav Evropske unije v času novih izzivov. Pogovor je povezoval Martin Nahtigal.

Evropsko unija se je v zadnjem času morala soočiti s kar nekaj izzivi, ki so preizkusili njeno prožnost, odzivnost in enotnost. V času koronske krize se je EU odzivala počasneje in bolj togo kot nacionalne države izven EU (ZDA, VB, Norveška), zato so bile zadnje v prednosti pri pridobivanju cepiv in zaščitnih materialov. Pri tem se je seveda potrebno zavedati, da je EU zdravstveno politiko bolj ali manj prepustila v urejanje državam članicam kar je pripeljalo do različnih pristopov in ukrepov v šolstvu, prehajanju meja, zdravstvu... Verjetno bi se EU odzvala hitreje in bolj spretno, če bi lahko enostavno delegirala pravila državam članicam. Bi pa s tem izgubili pomembno prednost, ki jo ponuja EU je pojasnil eden od sogovornikov. Izgubili bi možnost, da vsaka država išče najboljšo rešitev in iz te množice eksperimentov nato lahko izberemo najboljšo varianto in jo nato enostavno prekopiramo. Pojavljajo se sicer pozivi k neki tesnejši zvezi, morda celo »Združenim državam Evrope«, ampak zaenkrat je še premalo politične volje, da bi se države članice zavezale k spreminjanju obstoječih pogodb in prenosu dodatne suverenosti na EU.

Iskanje skupnega in enotnega odgovora se je še bolj izrazilo pri izbruhu vojnega spopada v Ukrajini. Težko je najti pravo srednjo pot med upiranjem jedrski velesili in podpiranjem ukrajinske suverenosti. Odvisnost evropskih držav od ruskih energentov preizkuša prožnost EU tako na področju solidarnosti, embarga in obrambne politike.

Gosta sta si bila enotna, da prihodnji izziv EU predstavlja prehod oz. skok na zeleno, države članice pa bodo temu prehodu prisiljene slediti po svojih najboljših močeh. Napad Rusije na Ukrajino bo ta prehod še zaostрил in morda tudi časovno malo zamaknil. Za Slovenijo bo ključnega pomena, da prepozna smernice prehoda in jim na vso moč sledi.

V Kongresnem centru Brdo smo 17. junija pripravili slavnostno akademijo ob 30. obletnici Svetovnega slovenskega kongresa. Najprej nam je Mešani mladinski zbor Emil Komel iz Gorice zapel slovensko himno, za njimi pa je baritonist Lucas Somoza Osterc zapel himno SSK, Slovenec sem.

Predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič, je v nagovoru poudaril pomen povezovanja naših rojakov po svetu in se zahvalil za njihov trud in nesebično pomoč Sloveniji – tako v času osamosvajanja, kot tudi danes v obliki prenosa znanja in gospodarsko političnega povezovanja. Prisotne so uvodoma pozdravili še: Vesna Humar, državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Alojz Peterle, predsednik prve slovenske vlade. Slavnostni govornik, prof. dr. Andrej Fink je povzel, da je naloga SSK danes, da še naprej presega razdalje in delitve med Slovenkami in Slovenci, med tistimi po svetu, v zamejstvu in v Sloveniji.

Sledila je še podelitev najvišjih priznanj SSK – Slovenskega tolarja. Na obletnici smo tokrat podelili 8 slovenskih tolarjev; za trud in zvesto podporo Svetovnemu slovenskemu kongresu so zlatnike prejeli: Zdravniška zbornica Slovenije, Radio Slovenija, Radio Ognjišče, prof. dr. Ludvik Toplak, Božo Dimnik, dr. Karlo Bresciani, prof. dr. Marjeta Zorc in prim. Majda Kregelj Zbačnik.

Slavnostne akademije se je udeležilo preko 120 ljudi, s slovensko pesmijo pa so dogodek čudovito popestrili mlade pevke in pevci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice.

Jubilejno publikacijo ob 30. obletnici nastanka SSK si lahko ogledate na spletni povezavi, lahko pa jo dobite tudi v Upravni pisarni na Linhartovi cesti v Ljubljani.

3. KULINARIČNI MOST MED SLOVENIJO IN ROJAKI PO SVETU

Projekt Slovenski kulinarični most je bil sicer posnet v letu 2021, vsi objavljen pa v letu 2022, zato dodajamo poročilo. Projekt je novost v delovanju Svetovnega slovenskega kongresa, ki je med našimi rojaki po svetu spodbudila veliko zanimanja.

Projekt ima dvojno naravo:

- 1) želi si povezati starejšo in mlajšo generacijo slovenskih rojakov ob spoznavanju in pripravi značilnih slovenskih jedi
- 2) predstaviti slovenke jedi, ki so se ohranile med slovenskimi rojaki po svetu in jih ti še vedno pripravljajo

Žal se veliko Slovencev po svetu poistoveti s Slovenijo le še skozi specifično hrano ali raznimi običaji – prav s tem namenom smo kot osrednjo vsebino projekta izbrali pripravo tradicionalne hrane. To bo namreč pritegnilo pozornost tistih, ki jim Slovenija ostaja v spominu le še kot okus ali vonj slovenske tradicionalne hrane. Po drugi strani moramo biti ponosni na našo kulinarično posebnost in jo predstavljati v svetu.

V tem nizu smo predstavili tri jedi: kremne rezine, sirove štruklje in potico. Vse tri jedi so bile pripravljene v sodelovanju s Slomškovim domom v Argentini.

Končni posnetek smo še dodatno oblikovali in dopolnili tako, da ob gledanju posnetka gledalci izvedo več o določeni hrani. Zato smo k sodelovanju povabili etnologa dr. Janeza Bogataja, ki je svoje bogato znanje delil z našimi rojaki tako doma kot po svetu. Pogovore je vodila Mateja Feltrin Novljan, ki je videoposnetke tudi povezovala.

Posnetki so javno dostopni preko našega YouTube portala in spletne strani.

<https://www.slokongres.com/projekti/kulinaricni-most-med-slovenijo-in-rojaki-po-svetu/>

4. STROKOVNI ČLANSKI IZLET: PLEČNIKOVA DELA V KAMNIKU

Kamnik, 14. oktober 2022

Ob 150-letnici rojstva arhitekta Jožeta Plečnika smo v letu 2022 obeležili Plečnikovo leto. Z izjemnim opusom je Plečnik zaznamoval prestolnico in arhitekturno krajino Slovenije, Ljubljano, a tudi Dunaj, Prago in Beograd in tako postal mednarodno prepoznaven. S sakralnimi objekti, memorialno arhitekturo in urbanistično ureditvijo je oplemenitil tudi slovensko krajino. Zato smo za letošnji članski izlet izbrali Kamnik, kjer smo si člani SK SSK skupaj pod vodstvom vodnika ogledamo kje v tem mestu na Gorenjskem je sloviti arhitekt Jože Plečnik pustil svoje prepoznavne sledi. Obiskali smo tudi frančiškansko knjižnico in izdelali svečo po Plečnikovem načrtu. Strokovni izlet smo zaključili z ogledom rojstne hiše borca za severno mejo, generala Rudolfa Maistra.

3. ZAKLJUČNA PRIREDITEV SLOVENSKE KONFERENCE SSK – PODELITEV ZLATNIKOV IN ODPRTJE RAZSTAVE DR. EDVARDA KOBALA

Ljubljana, 15. december 2022

V četrtek, 15. decembra 2022, smo v poznih popoldanskih urah pripravili zaključno srečanje članov Slovenske konference SSK. Potekalo je v naših prostorih na Linhartovi za Bežigradom v Ljubljani.

Ob začetku je pozdravila predsednica Slovenske konference, Jelena Malnar in se vsem zahvalila za izkazano zvestobo in pomoč v iztekajočem se letu 2022. Himno Slovenske konference Slovenec sem je izvedel vokalni kvartet v sestavi: Toni Rajk, Matej Primožič, Matjaž Prah in Boris Renner.

Sledilo je **odprtje razstave dr. Edvarda Kobala** z naslovom **Klic slovenskih gor** – njegovih 11 akrilnih slik je posvečenih 150. obletnici Fanny Susan Copeland. Bila je britanska jezikoslovka, prevajalka in literarna ustvarjalka, ki je povezovala slovenske ljudi z britanskimi na področju kulture, znanosti in alpinizma. Prvi akril prikazuje Fanny Susan Copland pod Triglavom, ostalih 10 pa nas popelje skozi simbolni prikaz Triglava v različnih letnih časih. Tople in močne barve pričarajo prijetno vzdušje.

Pesem Tam, kjer pisana so polja je uvedla svečani vrhunec večera – **podelitev najvišjih priznanj Slovenske konference SSK** – zlatnikov zaslužnim posameznikom, ki si prizadevajo ohranjati in krepiti narodno zavest pri rojakih doma in po svetu ter s svojim delom podpirajo delovanje Slovenske konference in Svetovnega slovenskega kongresa. Za svoje delo so zlatnik na prireditvi prejeli: dr. Stanislav Raščan, mag. Andrej Bručan, dr. Janez Dular, ddr. Marija Stanonik, dr. Edvard Kobal, Andrej Rant in Hugo Šekoranja.

Ob prejemu zlatnika je Andrej Rant prebral svojo pesem Domovina, dr. Janez Dular pa je ob prejemu opozoril na pomembnost osamosvojitve Slovenije in nesprejemljivost združitve Muzeja slovenske osamosvojitve in Muzeja za novejšo zgodovino v nov javni zavod. S pesmijo Oj, Triglav moj dom smo sklenili uradni del srečanja. Zaključili smo z zdravico Slovenski konferenci SSK, druženjem in prijetnim kramljanjem za mizo.

OSTALE DEJAVNOSTI

1. Podelitev zlatnika SSK Društvu slovenskih izobražencev

Svetovni slovenski kongres je v nedeljo, 4. septembra 2022, v okviru 57. študijskih dnevov Draga, Društvu slovenskih izobražencev v Trstu podelil najvišje priznanje SSK – Zlatnik Slovenski tolar. Svetovni slovenski kongres je ob svojem 1. zasedanju in v čast slovenski državi skoval zlatnik – *Slovenski tolar*, ki predstavlja duh slovenske enotnosti in uresničitev sanj slovenskega naroda. Zlatnike podeljujemo zaslužnim posameznikom in institucijam, ki si v svojem poslanstvu prizadevajo ohranjati in krepiti narodno zavest pri rojakih doma in po svetu, ter s svojimi aktivnostmi povezujejo Slovence širom sveta.

Leta 1966 je Društvo slovenskih izobražencev prvič organiziralo študijske dneve v Dragi pri Bazovici. Z organizacijo študijskih dni Dragi je društvo razpiralo nove duhovne horizonte, krepilo kulturo dialoga in združevalo prostor treh Slovenij: matične, zamejske in zdomske. Vsa leta so se njihovega dogodka udeleževali številni slovenski izobraženci, profesorji, pisatelji, pesniki in znanstveniki ter poglobljeno razpravljali o nacionalnem vprašanju, pluralizmu, krščanstvu, marksizmu, liberalizmu, medvojnem dogajanju, povojnih pobojih, spravi, politični emigraciji, zamejstvu, zdomstvu in razmerah v matični domovini. V več kot petdeset letih neprekinjenega delovanja so ti študijski dnevi postali eden osrednjih dogodkov med Slovenci v Furlaniji – Julijski krajini in referenčna točka za širše slovensko dogajanje, z razpravami in okroglimi mizami pa so bili tudi pomemben glasnik slovenske samobitnosti. Društvo slovenskih izobražencev je vseskozi ostajalo zvesto vrednotam krščanskega duha, dialoga, strpnosti, politične demokracije in sprave.

Leta 1989 se je v okviru študijskih dni Dragi porodila pobuda za ustanovitev Svetovnega slovenskega kongresa, ki bi povezoval slovenske rojake z matično domovino. Za več kot pol stoletja povezovanja matične, zamejske in zdomske Slovenije ter za ustvarjanje dialoga, ki je dopustil zasnovane ideje in nato tudi botroval ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa, podeljujemo Društvu slovenskih izobražencev najvišje odlikovanje SSK – zlatnik slovenski tolar.

2. Sodelovanje pri prireditvi Dobrodošli doma

Osrednja prireditev za Slovence po svetu Dobrodošli doma je potekala v Novem mestu, v soboto 2. julija 2022, tokrat pod glavno organizacijo Rafaelove družbe. Svetovni slovenski kongres je sodeloval pri organizaciji z idejami, pomočjo pri logističnih zadevah, nasveti. Za program prireditve smo priskrbeli udeležbo lutkovne skupine »Mladi Celovčani«, ki se je pred osrednjim programom na glavnem odru predstavila z lutkovno predstavo Mala čarovnica. Poleg tega smo tudi bili prisotni na stojnici civilnih organizacij, kjer smo obiskovalcem delili promocijski material in odgovarjali na vprašanja zainteresiranih.

3. Sodelovanje pri portalu Slovenci.si

Svetovni slovenski kongres redno prispeva k pripravi vsebin za portal namenjen za Slovence po svetu Slovenci.si. Sodelavci pisarne pišejo članke o izvedenih projektih in drugih zanimivih dogodkih, istočasno pa poskrbijo za slikovni material.

4. Sodelovanje na sejah Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Predstavniki Svetovnega slovenskega kongresa in Slovenske konference SSK so se redno udeleževali sej Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter konstruktivno sodelovali v razpravi s predlogi za izboljšavo odnosov matične države z rojaki, ki živijo po svetu.

5. Red za zasluge: Franci Feltrin

Predsednik RS Borut Pahor je na posebni slovesnosti v Predsedniški palači Franciju Feltrinu vročil državno odlikovanje red za zasluge. Odlikovanje je prejel za zasluge pri povezovanju Slovencev v izseljenstvu in za pomoč rojakom pri vračanju v domovino. Franci Feltrin je že od ustanovitve dalje aktivni član Svetovnega slovenskega kongresa, pri katerem opravlja pomembne vodstvene funkcije, tudi kot podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa in predsednik Slovenske konference SSK. Še danes, po tridesetih letih, je nepogrešljiv pri snovanju in izvedbi projektov Svetovnega slovenskega kongresa. Iskreno se zavzema za pravice slovenskih rojakov po svetu, jim pomaga pri vračanju odvzetega premoženja, vključevanju v družbeno in politično življenje v Sloveniji, pri pridobivanju državljanstva, nostrifikaciji diplom ter zaposlitvah v domovini.

Kot so zapisali pri Uradu predsednika RS: »Francija Feltrina njegovi sopotniki in sodelavci cenijo kot skrbnega in predanega človeka, ki ima rad domovino in je iskreno posvečen ohranjanju vezi med Slovenci. Za njegov prispevek h gradnji države in za požrtvovalno in zavzeto delo pri ohranjanju in povezovanju slovenstva po svetu se mu Republika Slovenija zahvaljuje z visokim državnim odlikovanjem.«

6. Oddaji Rojaki in Obrazi naših rojakov

Oddaja "Rojaki" je most med domovino in Slovenci, ki živijo zunaj njenih meja in jo pripravlja televizija v Mariboru. V oddaji, ki je bila predvajana v soboto, 22. januarja 2022, je bil predstavljen tudi krajši prispevek o Svetovnem slovenskem kongresu. Prisluhnimo lahko besedam predsednika SSK, dr. Borisa Pleskoviča in predsednice SK SSK, Jelene Malnar, ki sta predstavila delovanje društva, spregovorila o začetkih SSK, nekaj o zgodovinskem nastanku ter o projektih in načrtih za prihodnost.

Tako predsednica SK SSK kot predsednik SSK sta naknadno sodelovala vsak posebej v oddaji "Obrazi naših rojakov", ki jo pripravlja prav tako televizija v Mariboru. V njej je predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, dr. Boris Pleskovič, predstavil začetke SSK, nekaj o njegovi zgodovini nastanka, o projektih, o sodelovanju z drugimi društvi in rojaki po svetu. V pogovoru so se dotaknili tudi njegove osebne zgodbe in kako ga je delo peljalo po svetu, natančneje v ZDA, potem pa o vrnitvi v domovino. Po drugi strani pa je Jelena Malnar v oddaji predstavila svoje začetke pri SK SSK, o projektih in načrtih društva, o sodelovanju s Svetovnim slovenskim kongresom, drugimi društvi in rojaki po svetu. V pogovoru se dotakne tudi osebne zgodbe kot zamejske Slovenke in o njeni vključenosti v slovensko skupnost na Hrvaškem.

7. Srečanje SLOVENIA+

Predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič, je sodeloval na srečanju SLOVENIA+, ki ga je organizirala Slovenska globalna poslovna povezava. Na njem so razpravljali o pomembnih temah gospodarskega sodelovanja Slovencev po svetu. Srečanja se je udeležil tudi minister Arčon. Na dnevnem redu so bile teme kot so sodelovanje zamejskih gospodarskih organizacij s Slovenci po svetu, predstavitev programa delovne prakse SDGZ iz Trsta in SGZ iz Celovca, ter predstavitev dobrih praks upravljanja slovenskih poslovnih organizacij (Slobraz, Sloglobal, SBDP Nizozemska...). Dotaknili so se tudi sodelovanja Gospodarske diplomacije MZZ s slovenskimi poslovno gospodarskimi organizacijami.

8. Seje organov društev

Za nemoteno tekoče delovanja društev Svetovni slovenski kongres in Slovenska konferenca SSK, so potrebne tudi redne seje različnih organov društev. V letu 2022 smo sklicali skupno 12 sej in sicer: 2 seji Nadzornega odbora preko zooma, 3 prezenčne seje Sveta in 3 dopisne, 3 dopisne seje Upravnega odbora a in ena seja preko zooma.

9. Izjave za javnost

V letu 2022 se je Svetovni slovenski kongres preko izjav za javnost odzval na aktualno problematiko ter se poklonili pomembnim članom in osebnostim, ki so se od nas poslovile

- *Za mir v Ukrajini (4.3.2022)*
- *Izjava o vojni v Ukrajini (12.4.2022)*
- *In memoriam Boris Pahor (30.5.2022)*
- *In memoriam p. Vladimir Kos (19.7.2022)*
- *O Muzeju slovenske osamosvojitve (23.12.2022)*
- *In memoriam Marjan Terpin (30.12.2022)*

Besedila izjav so objavljena na povezavah

<https://www.slokongres.com/oznaka/izjave-za-javnost/>

<https://www.slokongres.com/oznaka/in-memoriam/>

POROČILO O DELU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA V LETU 2023

STROKOVNA SREČANJA IN POSVETI

1. V. KONFERENCA SLOVENSКИH MLADIH RAZISKOVALCEV IN ŠTUDENTOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Ljubljana, 5. julij 2023

Verjetno se je že večina od nas kdaj zalotila, da razmišlja o tem kako bi bilo, če bi živeli nekje drugje. Vse to pa se po navadi začne z akademsko potjo v tujino. O tem je v sredo, 5. julija 2023, tekla beseda na V. konferenci slovenskih mladih raziskovalcev in študentov iz sveta in Slovenije, ki je potekala na Institutu »Jožef Stefan« (IJS).

Glavni namen strokovnih konferenc, ki jih pripravlja Svetovni slovenski kongres, je povezovanje slovenskih rojakov s kolegi v Sloveniji, predstavitev dobrih praks in kroženje znanja. Slovenija se že leta sooča z naraščajočim trendom odhajanja študentov in mladih raziskovalcev v tujino – na kar je Svetovni slovenski kongres opozarjal že na svojih prejšnjih konferencah. Ob tem je pomembno dodati, da je izkušnja študija v tujini izjemna in dobrodošla popotnica, ki mladega človeka prekali in pripravi na resnejšo karierno pot, ki običajno sledi študiju. Bolj zaskrbljujoče je, da se le redki od teh perspektivnih kadrov vrnejo nazaj v Slovenijo. Slovenija bi si morala bolj prizadevati, da bi ta »izgubljeni in v tujini oplemeniteni zaklad« vrnila nazaj v Slovenijo ali pa z njim navezala tesnejše vezi in ga uporabil za napredek Slovenije.

Po pozdravnih nagovorih sta sledili izjemni uvodni predavanji, katerih namen je bil navdušiti mlade s karierno potjo ter izkušnjami prof. dr. Igorja Mekjavića in dr. Vanje Samec. Sledil je tematski sklop o inovativnosti in visoki dodani vrednosti kot predpogoja za uspešen ekonomski razvoj. Govorniki so predstavili zanimive spremembe na področju inovacij v Sloveniji, priložnostih za financiranje inovacij in nekaj nasvetov tistim, ki razmišljajo o razvoj inovacije. Zagotovo najbolj zanimiva za mlade, ki razmišljajo o tem, da bi svojo akademsko pot nadaljevali v tujini, je bila okrogla miza z naslovom »Izzivi študija in kariere v tujini«. Štirje sogovorniki so v sproščenem pogovoru podali svoje izkušnje glede prvega odhoda v tujino, skrbi in pridobivanja štipendije. Sledila sta še dva vsebinsko povezana sklopa »Izkušnje in izzivi vračanja mladih v Slovenijo« ter »Možnosti sodelovanja in vračanja v Slovenijo« v katerih so govorniki iskreno spregovorili iz svojih izkušenj.

Konference se je udeležilo preko 100 udeležencev, od tega pretežno mladi, ki verjetno razmišljajo o nadaljevanju svoje študijske poti v tujini. Upajmo, da bo Slovenija znala prepoznati pomen in vrednost naših rojakov po svetu in bo pospešeno začela delovati v odnosu z njimi proaktivno.

Videoposnetki konference:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLeK7mDUSbgFDIgt_Ez8HmQZcfTUa1l6Q

Oddaja Odmevi:

<https://www.slokongres.com/novica/v-odmevih-tokrat-o-spodbudah-za-vracanje-mladih-v-domovino/>

2. XII. KONFERENCA SLOVENSКИH ZDRAVNIKOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Ljubljana, 5. in 6. oktober 2023

V domu slovenskih zdravnikov »Domus medica« je 5. in 6. oktobra potekala XII. Konferenca slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije. Strokovno srečanje smo pripravili z namenom povezovanja slovenskih strokovnjakov po svetu in z željo prenosa ter implementacije najboljših praks v slovenski zdravstveni sistem.

Navzoče so nagovorili med drugim minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, Matej Arčon, državna sekretarka in kandidatka za ministrico za zdravje dr. Valentina Prevolnik Rupel in dr. Metka Paragi, v imenu predsednika Vlade RS, dr. Roberta Goloba. Častno pokroviteljstvo nad konferenco je prevzela predsednica Zdravniške zbornice Slovenije, dr. Bojana Beović, dr.med.

Uvodna predavanja so se osredotočila na spremenjeno vlogo slovenskega zdravnika in prepotrebni odnos zaupanja do pacientov. Panelisti so opozorili na nujno potrebno obnovitev in nadgraditev odnosa zaupanja med pacientom in zdravnikom – tega ja potrebno graditi preko osebnega odnosa, ki ga lahko vzpostavlja le osebni zdravnik. Izpostavili so nove težave, s katerimi se soočajo zdravniki, med njimi so predvsem vprašanje evtanazije, spremembe spola, ugovor vesti zdravnika ter pomanjkanje časa, ki ga lahko zdravnik posveti svojemu pacientu. Zelo je pomembno, da je pacient v prvi vrsti človek in ne zgolj predmet kot nas v to silita napredujoča tehnika in instrumentalizacija.

V naslednjem sklopu so se predavatelji lotili primerjave slovenskega zdravstvenega sistema s tujimi zdravstvenimi sistemi ter razmišljanju o tem kako bi lahko izboljšali zdravstveni sistem. Vsi predavatelji so podali dokaj podobne poglede in razmišljanja glede bodočega pristopa k izboljševanju zdravstvenega sistema. Potrebno je korenito spremeniti sistem transparentnosti tako pri nakupih medicinskih potrebščin kot pri standardizaciji in rednem prikazovanju operacijske učinkovitosti. Predavatelji so predstavili tudi nekaj zanimivih pogledov o plačah zdravnikov, javnosti podatkov, koncesij in konkurenčnosti zdravstvenega zavarovanja. Nujen bo dialog tako med plačniki, izvajalci in državo kot regulatorjem sistema. Končni cilj mora biti in je kakovostna storitev takrat, ko jo pacient potrebuje.

Drugi dan srečanja so sodelujoči v dopoldanskem delu spregovorili o strokovnem razvoju medicine kot temelju sistema in se posvetili spremembam, ki jih je v zdravstvo vnesla pandemija Covid-19. Del popoldanskega srečanja je bil namenjen najnovejšim dosežkom slovenske medicine doma in po svetu, kjer so se gostje med drugim prisluhnili predstavitev o novih zdravilih za migreno, pristopih in instrumentih, ki pripomorejo k izboljšanju oskrbe po-operativnih pacientov in predstavitvi klinične študije, na področju zdravljenja neplodnosti žensk z endometriozo. V zadnjem sklopu srečanja so gostje iz Slovenije in sveta spregovorili tudi o aktualnih izzivih kadrovanja v zdravstvu in vračanje slovenskih zdravnikov iz tujine. Tekom dvodnevne srečanja so slovenski zdravniki iz ZDA, Švice, Anglije, Nemčije, Avstrije, Francije, Nizozemske, Argentine in Slovenije podali veliko predlogov in smernic, katere bo Svetovni slovenski kongres posredoval pristojnim predstavnikom Vlade RS v upanju, da jih bodo uporabili pri izboljšanju slovenskega zdravstvenega sistema.

Videoposnetki konference:

<https://www.slokongres.com/novica/videoposnetki-konference-zdravnikov-zdaj-na-voljo/>

Medijske objave:

<https://www.slokongres.com/novica/odmevno-srecanje-zdravnikov-iz-sveta-in-slovenije/>

3. STROKOVNI POSVET »SLOVENSKA NARODNA IDENTITETA«

Strokovni posvet z naslovom Slovenska narodna identiteta, ki je 30. junija 2023, potekal v samem centru stare Ljubljane, v veliki dvorani Katoliškega inštituta, je privabil lepo število obiskovalcev. Uvodoma je navzoče, poleg predsednice Slovenske konference Svetovnega slovenskega kongresa in dekana FPPV Katoliškega inštituta, nagovoril tudi minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, gospod Matej Arčon. Častno pokroviteljstvo nad dogodkom je prevzel predsednik SAZU, akad. prof. dr. Peter Štih. Tematiko istovetnosti sta načela prof. dr. Andrej Fink in doc. dr. Dejan Valentinčič.

Govorniki so izpostavili zelo zanimive aspekte: javnopravno zastopstvo slovenskih narodnih manjšin, vprašanje integracije priseljencev, že večkrat izpostavljeno demografsko vprašanje slovenskega naroda ter vprašanje kritičnega deleža priseljencev v Sloveniji glede na slovensko prebivalstvo.

V okviru okroglih miz so sodelujoči iz zamejstva, sveta in Slovenije spregovorili o različnih vidikih in pomenu uporabe jezika, vplivu kulture in javnih medijev ter različnih vsiljenih »mitih o Slovencih«. Predvsem pri zadnji kategoriji je izjemnega pomena, da to ozavestimo in začnemo sistematično vzgajati zdravo narodno zavest že pri otrocih.

Svetovni slovenski kongres je ob koncu zbral povzetke in predloge ter jih posredoval pristojnim državnim resorjem in slovenskim medijem. Objavljeni so na spletni strani SSK.

Povzetek, sklepi in pobude posveta:

<https://www.slokongres.com/wp-content/uploads/2023/07/povzetek-sklepi-in-pobude-sni-30-6-2023.pdf>

Videoposnetki posveta:

<https://www.slokongres.com/novica/na-voljo-videoposnetki-o-posvetu-slovenska-narodna-identiteta/>

1. 26. TABOR SLOVENSКИH OTROK PO SVETU

9.-14. julij 2023, CŠOD Rak, Rakov Škocjan

27. tabor slovenskih otrok po svetu je potekal v domu CŠOD Rak, ki stoji v naravnem parku Rakov Škocjan ob reki Rak. Tabor je namenjen poletni osvežitvi slovenskega jezika, spoznavanju kulturnih posebnosti in naravnih lepote Slovenije. Letošnjega poletnega spoznavanja se je udeležilo skoraj 40 otrok, ki sicer živijo in obiskujejo šolo izven Slovenije. Največ udeležencev je prišlo iz Italije, dobro zastopani pa sta bili še Avstrija in ZDA. Po nekaj otrok je prišlo še iz Velike Britanije, Luxemburga, Nemčije in Francije.

Udeleženci, v starosti od 8 do 15 let, so ob dopoldnevih krepili svoje znanje slovenskega jezika razdeljeni v dve starostni skupini. Pouk je potekal bolj sproščeno, a je bil kljub temu precej zahteven. Starejše skupina je pri njem spoznavala kraške pojave, naravni park Rakov Škocjan in legendo o nastanku Cerknškega jezera. Mlajša skupina se je preko dramatizacije zgodbe, ki so jo potem odigrali s pomočjo plišastih spremljevalcev, tako razvnela, da so plišaste živali skoraj oživele. Popoldneve smo preživeli v obiskovanju različnih naravnih lepote. Ogledali smo si Mali in Veliki naravni most, se spustili v temo Zelških jam, se s čolničkom popeljali po podzemskem jezeru Križne jame in se sprehodili do razgledne točke Cerknškega jezera. Poleg tega smo se vzpenjali po naravni steni, se spuščali po jeklenici in se preizkusili v streljanju z loki. V delavnicah smo se preizkusili še v kovanju žebeljev, izdelavi buhtljev in pletenju zapestnic iz lanu.

Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu smo hvaležni, da finančno podpira projekt taborov že od samih začetkov v letu 1998, saj bi bila brez tega cena zabavnega tedna neprimerno višja. Tako animatorje, kot tudi udeležence, je ves čas spreletavala enaka misel: »Koliko lepote je zbranih v Sloveniji – na enem samem majhnem koščku sveta imamo praktično vse: morje, gore, jame, reke in jezera, ravnino... To se moramo naučiti uživati in na to biti ponosni!«

Tabor v medijih:

<https://www.slokongres.com/novica/27-tabor-slovenskih-otrok-v-medijih/>

2. NAGRADNI NATEČAJ ZA MLADE SLOVENSKE ROJAKE

Namen natečaja je približati slovensko besedo in slovenska literarna dela mladim slovenskim rojakom po svetu. Natečaj za mlade poteka vsako leto od leta 2016. Najavo natečaja smo objavili na naši spletni in FB strani ter na spletnem portalu Slovenci.si. Na natečaj smo neposredno preko e-pošte opozorili tudi slovenske organizacije v tujini. Razpis je bil natečajnikom odprt do konca oktobra 2023.

Letošnji natečaj za mlade slovenske rojake po svetu je presegel vsa pričakovanja – prejeli smo kar **618 prijav iz 18 držav**.

Otroci so tudi v letošnjem letu brali in risali, sami ali s pomočjo staršev, učiteljev ali mentorjev so prebrali pravljico "Ježek gre na morje", priljubljenega slovenskega avtorja Boštjana Gorenca – Pižama, na to pa pripravili risbo z motivom iz pravljice. Nad odzivom smo navdušeni, saj se je prijavilo rekordno število otrok iz vsega sveta – Češke, Irske, Portugalske, Španije, BiH, Avstrije, Italije, Luksemburga, Nemčije, Belgije, Srbije, Japonske, Hrvaške, Finske, Francije, Argentine, ZDA in Velike Britanije.

Otroci za sodelovanje prejmejo priznanje za sodelovanje, izvod Kongreška, zvezka z nalogami povezanimi s pravljico, ki smo jo pripravili sodelavci SSK, promocijski izvod revije Zmajček in leseno ravnilo.

Med štirimi kategorijami natečaja pa smo izbrali tudi zmagovalce, ki so prejeli dodatno nagrado. Letošnji zmagovalci so:

1. kategorija: do 6 let – NINA ZOTTI, Italija
2. kategorija: od 7 do 9 let – DANIJEL PINTAR, Italija
3. kategorija: od 10 do 12 let – JUANA VOLPEDO, Argentina
4. kategorija: od 13 do 15 let – ASJA BAJTAL, BiH

Nekaterim natečajnikom smo nagrade razdelili osebno, saj smo obiskali nekaj slovenskih šol in vrtcev v Italiji. V veliko veselje nam je bilo videti vesele otroške obraze. Za vse ostale sodelujoče pa so paketi bili odposlani po pošti.

3. OTROCI NA DRUGI STRANI MEJE

S projektom želimo korenito in načrtno spremeniti razgledanost in poznavanje slovenskega zamejstva in slovenskih rojakov po svetu pri osnovnošolcih in srednješolcih v Sloveniji. V letu 2023 smo izpeljali predstavitev na dveh Osnovnih šolah – oktobra na OŠ Vič in v novembru na OŠ Cerknica. Osnovni šoli sta celoten program umestili v čas dopoldanskega pouka, tudi z namenom povezovanja šole z učenci iz drugih šol in tujine.

V petek, 20. oktobra 2023 smo pripravili predavanje in lutkovno igro za Osnovno šolo Vič. Polovica učencev (dva razreda, približno 60 otrok) si je ogledala predstavo z naslovom Krtek, ki so jo pripravili slovenski otroci iz Celovca pod mentorstvom Marice Hartmann in Brede Varl. Tako otroci kot tudi učiteljice so bili navdušeni nad predstavo in prijetno presenečeni nad znanjem slovenskega jezika, ki so ga koroški rojaki prikazali v lutkovni igri. Druga skupina je med tem časom prisluhnila predavanju o slovenskem zamejstvu in diaspori. Nato sta se skupini zamenjali. V predstavitvi so otroci četrtyh razredov spoznali razliko med Slovenci v zamejstvu in tistimi po svetu, izvedeli več o razlogih za preseljevanje ljudi in podrobneje spoznali štiri sosednje države v katerih živi slovenska avtohtona manjšina. Tokratna skupina otrok je bila pestra, večina od njih pa ima stare starše, strice ali tete v tujini – večina v državah bivše Jugoslavije. Šola je celoten program umestila v čas dopoldanskega pouka, tako da je predavanje in lutkovno predstavo v šolski telovadnici spremljalo približno 120 otrok.

V sredo, 22. novembra 2023 smo gostovali na Osnovni šoli Notranjski odred v Cerknici. Prvič se je v Sloveniji odvila lutkovna igrca z naslovom »Showtime«, ki je svojo premiero doživela mesec pred tem v Tišlerjevi dvorani v Celovcu. Enako kot do sedaj so slovenski otroci iz Celovca predstavo pripravili pod mentorstvom Marice Hartmann in Brede Varl. Predstavo Mladih Celovčanov so si tokrat ogledali učenci četrtyh razredov, predavanju pa so prisluhnili tudi učenci petega, šestega in sedmega razreda. Veseli nas, da je kar nekaj otrok iz višjih razredov ustrezno uspelo prepoznati znane slovenske rojake, ki živijo izven Slovenije. Malo manj so bili seznanjeni z zgodovinskim ozadjem in razlogi za odhod v tujino, z delom Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter delovanjem podpornih organizacij. Otroci so spoznali razliko med Slovenci v zamejstvu in tistimi po svetu, izvedeli več o razlogih za preseljevanje ljudi in izvedeli več o sosednjih državah v katerih živi slovenska avtohtona manjšina. Predstavitve je trajala dobro polno uro, ob koncu pa smo skupaj še preverili naučeno. Lutkovno predstavo si je ogledalo približno 70 učencev, predavanju pa jih je prisluhnilo več kot 140.

Odzivi s strani mentorjev, šolskih kadrov in otrok so bili vedno odlični, zato želimo s tovrstno dejavnostjo nadaljevati tudi v prihodnje. Učno temo o slovenskih rojaki in skupnem slovenskem prostoru jemljemo kot eno izmed najpomembnejših tem, ki lahko mladega človeka spodbujajo k vseživljenjskemu učenju, pozitivnemu odnosu do slovenstva ter razumevanju skupnega slovenskega kulturnega prostora. Z vsebinami želimo doseči višjo stopnjo poznavanja in razumevanja predvsem slovenskega zamejskega prostora med mladimi. To poznavanje jim bo dajalo splošno razgledanost, povečalo njihovo stopnjo strpnosti in krepilo njihovo narodno samozavest.

DRUGI PROJEKTI

1. KULINARIČNI MOST MED SLOVENIJO IN ROJAKI PO SVETU

Projekt Slovenski kulinarčni most je zdaj drugo sezono med projekti Svetovnega slovenskega kongresa za katerega mislimo, da bo med našimi rojaki po svetu spodbudila veliko zanimanja.

Projekt ima dvojno naravo:

- 1) želi si povezati starejšo in mlajšo generacijo slovenskih rojakov ob spoznavanju in pripravi značilnih slovenskih jedi
- 2) predstaviti slovenke jedi, ki so se ohranile med slovenskimi rojaki po svetu in jih ti še vedno pripravljajo

Žal se veliko Slovencev po svetu poistoveti s Slovenijo le še skozi specifično hrano ali raznimi običaji – prav s tem namenom smo kot osrednjo vsebino projekta izbrali pripravo tradicionalne hrane. To bo namreč

pritegnilo pozornost tistih, ki jim Slovenija ostaja v spominu le še kot okus ali vonj slovenske tradicionalne hrane. Po drugi strani moramo biti ponosni na našo kulinarčno posebnost in jo predstavljati v svetu.

Za drugo sezono oddaj smo pripravili predstavitev treh novih jedeh: štrudelj, potratna potica in kranjske klobase. Vse tri jedi pripravljamo v sodelovanju z rojaki iz ZDA.

Končni posnetek smo še dodatno oblikovali in dopolnili tako, da bodo ob gledanju posnetka gledalci izvedeli več o določeni hrani. Zato smo k sodelovanju tudi tokrat povabili etnologa dr. Janeza Bogataja, ki bo svoje bogato znanje delil z našimi rojaki tako doma kot po svetu. Pogovore vodi Mateja Feltrin Novljan, ki bo videoposnetke tudi povezovala.

Povezava do posnetkov:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLeK7mDUSbgFA2-hHY33w6vSn_A225IciW

2. ODPRTJE RAZSTAVE SLOVENSКИH ILUSTRATORK IZ ZAMEJSTVA: V SVETU DOMIŠLIJE

Ljubljana, 1. december 2023

1. decembra 2023 smo pripravili prijeten predpraznični večer z odprtjem razstave slovenskih ilustratork iz zamejstva, Katherine Kalc in Dunje Jogan iz Italije, z naslovom »V svetu domišljije«. Ob začetku je navzoče toplo pozdravila predsednica Slovenske konference Jelena Malnar. Sledil je pogovor z ilustratorkama, ki ga je vodila Mateja Feltrin Novljan. Večernega srečanja se je udeležila tudi avtorica nove pesniške zbirke Pilotka pesnica Barbare Gregorič Gorenca, ki je z občutkom prebrala dve svoji pesmi iz omenjene knjige. Razstavni prostor, kjer je potekal tudi pogovor z ilustratorkama je bil ta večer povsem napolnjen. Poleg umetniških slik, je večer popestril nastop moškega vokalnega kvarteta Musica. Ogledu razstave je sledilo druženje z manjšo pogostitvijo.

Katerina je akademska slikarka in ilustratorka. Po zaključenem šolanju na državnem Umetniškem Zavodu v Trstu je diplomirala v slikarstvu na Akademiji za Likovno umetnost v Ljubljani, nato se je vrnila v bližino Trsta, v svojo vas na tržaškem Krasu. Občasno razstavlja samostojno ali skupinsko v Italiji, Sloveniji ali drugod v tujini. Njene ilustracije so izšle v knjigah za otroke in najstnike pri različnih slovenskih in italijanskih založbah. Od leta 2006 redno sodeluje s slovensko otroško revijo Galeb pri Založništvu Tržaškega Tiska. Poleg umetniškega dela vodi risarske in slikarske tečaje za odrasle ter ustvarjalne delavnice za otroke na šolah, likovnih kolonijah in raznih kulturnih ustanovah. Občasno pa se ukvarja tudi s stensko dekorativno umetnostjo. Z »murali« za pretežno otroško publiko je okrasila stene na nekaterih osnovnih šolah in na otroških/mladinskih knjižnicah.

Dunja je Ilustratorka in grafična oblikovalka, diplomirala je na ISIA v Urbinu. Po študiju se je izpopolnjevala v raznih ilustratorskih in slikarskih tehnikah v Nemčiji, Angliji, Avstriji in Italiji. Osem let je živela v Rimu in sodelovala z raznimi oblikovalskimi in oglaševalskimi agencijami, med drugimi tudi tistimi iz Milana, Torina in Pariza. Objavlja v Italiji, v Sloveniji in v tujini. Z velikimi zidnimi poslikavami je okrasila italijanska banko BCC di Staranzano v Trstu. Vodi otroške delavnice po šolah in kulturnih ustanovah ter razstavlja svoja dela. Med večje dosežke šteje ilustracije knjige Slon na drevesu, ki je bila nominirana za nagrado Kristine Benkove in nagrajeni knjigi Felix after the rain in Strafanici per tutti i cantoni de Trieste.

Obema ilustratorkama želimo še obilo uspehov in se veselimo njunih novih podvigov – v letu 2024 namreč pričakujemo izid nekaterih ilustracij pri Edizioni Paoline in Mondadori.

V razstavnih prostorih SSK so do konca januarja 2024 na ogled prisrčne ilustracije iz knjige Pogoltni zmaj, ilustracije zgodbe v delih, ki so izhajale v mesečniku Galeb pri ZTT, nekaj ilustracij iz knjige Pilotka, ki je izšla pri Mladiki ter ilustracije iz knjige Nino – il T-REX italijanske založbe Settenove.

3. STROKOVNI ČLANSKI IZLET: TAVČARJEVO LETO V ŠKOFJI LOKI

Škofja Loka, 13. oktober 2023

V letu 2023 smo obeležili 100. obletnico smrti znamenitega pisatelja dr. Ivana Tavčarja, avtorja ikoničnih zgodb iz življenja Poljanske doline, vodilnega ustvarjalca slovenskega realizma in enega naših največjih slovenskih pripovednikov. V njegovih delih se vidi povezava s kmečkim okoljem, iz katerega je izhajal. Med

njegovimi najbolj znanimi deli zagotovo izstopa Visoška kronika, ki jo je objavil leta 1919 ter roman Cvetje v jeseni.

V petek, 13. oktobra smo strokovno ekskurzijo z vodenim ogledom po zbirki »Visoška domačija pripoveduje« na Visokem. Vodenemu ogledu in obširni razlagi o avtorjevem življenju in delu je sledil odigran odlomek iz Tavčarjevega dela Cvetje v jeseni. Še nekaj zanimivosti smo o Tavčarju izvedeli ob sprehodu do njegovega kipa in kapelico, ki stoji nad Tavčarjevo grobnico. Oktobra 1957 so mu na posesti, ki jo je kupil na Visokem pri Poljanah odkrili tri metre visok bronast kip, ki ga je v njegov spomin, dal postaviti njegov nečak John, ki je denar zbiral med slovenskimi rojaki v tujini. Bronasti kip je izdelal kipar Jakob Savinšek, na Visoko pa so ga pripeljali oktobra 1957. Ob tem so imeli kar nekaj težav, saj kip tehta kar 1200 kilogramov.

Strokovni izlet smo nadaljevali v Škofji Loki, kjer smo si najprej ogledali staro mestno jedro Škofje Loke (kašča, stara šola, cerkev Sv. Jakoba, Kapucinski samostan, Kapucinski most, Uršulinski samostan, Homanova hiša, mestna hiša, Komun, kužno znamenje, Poljanska mestna vrata, trg pod gradom) in ob tem izvedeli več o Tavčarjevi dediščini v tem starem slovenskem mestu. Ogledu mestnega jedra je sledil voden ogled muzejskih zbirk Loškega muzeja in nato še Škoparjeve hiše. Z ekskurzijo smo zaključili v poznih popoldanskih urah, udeležilo pa se jo je nekaj več kot dvajset udeležencev.

IZDAJATELJSKA DEJAVNOST

1. E-ZBORNIKI STROKOVNIH KONFERENC

V letu 2023 nadaljujemo z izdajo e-zbornikov strokovnih konferenc. Zaradi vse večjih stroškov tiska in vse večje digitalizacije in digitalne pismenosti splošne populacije smo se odločili, da odslej izdamo zbornike strokovnih konferenc v e-obliki. Kakovost vsebin ostaja nespremenjena, prav tako zbornik izide še pred začetkom konference, tako da delo za pripravo in oblikovanje izdaj ostaja enako kot pri tiskanih izdajah.

Zborniki so objavljeni na naši spletni strani <https://www.slokongres.com/zborniki/>

Enako kot pri prejšnjih, tiskanih izdajah, so tudi ti opremljeni s CIP številko in umeščeni v Cobiss sistem slovenskih knjižnic.

2. KONGREŠČEK

V okviru projekta »Natečaj za izvirno izražanje mladih rojakov po svetu« smo že četrto leto izdali lastno revijo »Kongrešček«. Dobi jo vsak otrok, ki sodeluje na natečaju. V njej so naloge za otroke vezane na tematiko zgodbe in krajša besedila v katerih predstavimo del Slovenije, del slovenskega tradicionalnega izročila ali dejavnost slovenske skupnosti v zamejstvu

Revijo Kongrešček pripravljamo v celoti zaposleni na SSK, od raziskovanja, priprave besedil, priprave nalog, dodatne vsebine, oblikovanje in pripravo za tisk. V to delo vložimo veliko srčnosti in truda in veseli nas, da dobimo na naše delo pozitivne odzive s strani staršev in učiteljev. Kongrešček za leto 2023 je obsegal 24 strani, vključno z didaktično igro.

OSTALE DEJAVNOSTI

1. Predstavitve knjige *Zlato in biseri iz srebrne dežele pod Južnim križem*

V letu 2022 je pri Slovenski konferenci SSK, v so-založništvu z Založbo Mladika iz Trsta izšla knjiga *Zlato in biseri iz srebrne dežele pod Južnim križem*. V knjigi je Marija Stanonik, ki je leta 2018 obiskala Slovence v Argentini, strnila 70-letno zgodovino te slovenske skupnosti, kar predstavlja pomemben vir informacij za vse, ki se s tematiko slovenske diaspore ukvarjajo profesionalno ali ljubiteljsko. Prav tako knjiga predstavlja pomemben nadaljnji kažipot za tiste, ki bi želeli poglobljeno spoznati slovenske rojake v Argentini. Močno povezani med seboj so uspeli ustvariti in obdržati organizirano šolstvo, ohraniti versko življenje in slovenski jezik.

V letu 2023 pa so potekale tri predstavitve. Prva je bila **9. februarja 2023** v Galeriji Družina v Ljubljani. Knjigo sta predstavila avtorica akad. ddr. Marija Stanonik in mag. Aleksander Igličar. Oba sta opisala, tudi čustveno, svoje potovanje v Argentino, med slovenske rojake, kjer sta doživela pristen odnos do domovine in slovenstva. Tudi med poslušalci je bilo precej potomcev nekdanih beguncev, ki so v daljni Argentini našli zavetišče in varnost pred komunističnim nasiljem. Druga predstavitev je bila **14. aprila 2023** v Tržaškem knjižnem središču, nasproti Narodnega doma v Trstu, kjer je prijeten dogodek povezovala urednica Mladike Nadia Roncelli. Predstavitve so se udeležili predstavniki slovenskih medijev v Italiji – Primorskega dnevnika, Novega glasa in RAI. Tretja predstavitev pa je potekala **25. aprila 2023** v Šubičevi hiši v Poljanah nad Škofjo Loko. V dobro obiskanem večeru sta avtorici delala družbo še Marjan in Joži Grilj iz Argentine.

2. Kongres na klepetu

V letu 2023 smo premierno objavili še štiri pogovore iz serije Kongres na klepetu: Nazaj v Slovenijo? S projektom smo želeli skozi kratke intervjuje ustvariti »kolaž« razmišljanj slovenskih rojakov ob pomembnih dogodkih in dogajanjih. V tem nizu so sogovorniki v spregovorili o razlogih za vračanje oz. nevračanje v Slovenijo in o tem kaj bi lahko Slovenija naredila, da bi se čim več rojakov vrnilo in jo obogatilo s svojim znanjem. Tako smo v letu 2023 objavili še pogovore z naslednjimi gosti: Vanja Samec (Avstrija), Gal Faganel (ZDA/SLO), Igor Cesarec (ZDA) in Dario Križ (Švedska).

3. Obisk ministra za Slovence po svetu

V prostorih Svetovnega slovenskega kongresa in Slovenske konference SSK nas je 5. aprila 2023 obiskal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon.

Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Boris Pleskovič je ministru Arčonu predstavil delo, izzive, s katerimi se soočamo, pa tudi načrte za prihodnost. Izpostavil je prihajajoči konferenci, ki ju pripravljamo v tem letu in sicer konferenco slovenskih mladih raziskovalcev in študentov ter že dvanajsto srečanje slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije.

Minister je veliko zanimanja pokazal tudi za aktivnosti, ki jih namenjamo mladim slovenskim rojakom. Izpostavili smo tri najbolj prepoznavne projekte – že tradicionalni Tabor slovenskih otrok po svetu, Natečaj za izvirno izražanje mladih slovenskih rojakov po svetu in vsako leto bolj uspešen in prepoznaven projekt po osnovnih šolah v Sloveniji, Otroci na drugi strani meje.

Minister Arčon je ob obisku obeh organizacij pozdravil vsa prizadevanja in aktivnosti, ki jih izvajamo v korist Slovencev v izseljenstvu. S svojim obiskom je izrazil spoštovanje in zanimanje za pomembno delo, ki ga opravljamo. Zagotovil je tudi podporo in sodelovanja urada tudi v prihodnje.

Ministra Arčona sta na obisku spremljali Suzana Martinez, vodja Sektorja za Slovence po svetu in Ana Šket, svetovalka za odnose z javnostmi. S strani Svetovnega slovenskega kongresa in Slovenske konference SSK so predstavnike Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu sprejeli predsednik SSK dr. Boris Pleskovič, podpredsednik SK SSK dr. Andrej Bručan, generalna sekretarka Sonia Avguštin Čampa in Dejan Valentinčič.

4. Obisk predsednice SUA, Mary Lou Voelk

V prostorih SSK je v četrtek, 11. maja 2023, potekal družabno–delovni sestanek s predsednico društva [Slovenian Union of America \(SUA\)](#) Mary Lou Deyak Voelk. Društvo je bilo ustanovljeno že leta 1926 kot Slovenian Women Union of America (SWUA), vendar so kasneje, zaradi moških podpornikov in članov, iz naziva društva izpustile besedo »Women«.

Na sestanku so sodelovali še predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič, podpredsednica SK SSK, dr. Majda Kregelj Zbačnik, podpredsednik SSK za čezmorske dežele, Tone Kajzer in generalna sekretarka SSK, Sonia Avguštin Čampa. Pregledali so možnosti za tesnejše sodelovanje ter našli kar nekaj skupnih izhodišč za nadgradnjo nekaterih obstoječih projektov SSK.

5. Oddaje in prispevki na Televiziji Slovenija in drugih medijih

V letu 2023 je na Televiziji Slovenija gostovalo kar nekaj predstavnikov Svetovnega slovenskega kongresa. Potekali so pogovori v različnih oddajah na Televiziji Slovenija in drugih medijih. Nekateri pogovori so bili neposredno povezani z delovanjem SSK, za druge pa smo dali predlog oz. pobudo.

V oddaji *Rojaki*, ki je bila predvajana na prvem programu TV Slovenija v soboto, 15. aprila 2023, je bil predstavljen tudi prispevek o Svetovnem slovenskem kongresu, kjer sta sodelovala predsednik dr. Boris Pleskovič in generalna sekretarka, Sonja Avguštin Čampa.

<https://www.slokongres.com/novica/svetovni-slovenski-kongres-v-oddaji-rojaki/>

Predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič, je govoril v *Odmevih* z Rosvito Pesek o vračanju mladih Slovencev <https://www.slokongres.com/novica/pogovor-s-predsednikom-svetovnega-slovenskega-kongresa-v-odmevih-2/>

V oddaji *Rojaki* so pripravili obsežen prispevek o poteku XII. Konference slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije, v *Odmevih* pa gostili enega od predavateljev konference, dr. Andreja Vraniča iz Francije. O dogodku pa so poročali tudi drugi mediji:

<https://www.slokongres.com/novica/odmevno-srečanje-zdravnikov-iz-sveta-in-slovenije/>

V oddaji *Intervju* je gospa Vida Petrovčič gostila doc. dr. Dejana Valentinciča, raziskovalca manjšinskega in migracijskega prava in politike, medetnične integracije in kroženja možganov ter člana SSK. Govorila sta o tem kje živimo Slovenci zunaj meja svoje domovine, kako živijo naši zamejci, zdomci in izseljenci in kdo vse živi v državi Sloveniji.

<https://www.slokongres.com/novica/intervju-doc-dr-dejan-valentincic/>

V *Odmevih* je sodelovala predavateljica s V. Konference slovenskih mladih raziskovalcev in študentov iz sveta in Slovenije, Sara Oblak Speicher, ki je spregovorila o izkušnji vračanja v Slovenijo iz ZDA.

<https://www.slokongres.com/novica/v-odmevih-tokrat-o-spodbudah-za-vracanje-mladih-v-domovino/>

O konferenci so pisali tudi drugi mediji:

<https://www.slokongres.com/wp-content/uploads/2023/07/medijske-objave.pdf>

Za oddajo *Intervju* smo predlagali še eno gostjo s konference, dr. Klementino Fon Tacer:

<https://365.rtvsl.si/arhiv/intervju/174992023>

27. Tabor slovenskih otrok po svetu si je tudi prislužil pomembno mesto pri poročanjih na nacionalnem radiu in televiziji ter drugih medijih

<https://www.slokongres.com/novica/27-tabor-slovenskih-otrok-v-medijih/>

V oddaji *Intervju* pa so pripravili pogovor s še enim našim gostom, tokrat s strokovnega posveta »Slovenska narodna identiteta«, jezuitom p. dr. Silvom Šinkovcem

<https://365.rtvsl.si/arhiv/intervju/174986999>

O samem dogodku pa so poročali:

<https://www.slokongres.com/wp-content/uploads/2023/07/medijski-odzivi-1.pdf>

Poleg vsega omenjenega pa je v oddaji *Pričevalci* sodeloval dolgoletni predsednik Slovenske konference SSK, Franci Feltrin, v oddaji *Intervju* pa dolgoletni član SSK, prof. dr. Andrej Fink

<https://www.slokongres.com/novica/pricevalci-franci-feltrin/>

<https://www.slokongres.com/novica/intervju-dr-andrej-fink/>

6. Sodelovanje pri prireditvi Dobrodošli doma

Osrednja prireditev za Slovence po svetu Dobrodošli doma je potekala v Vipavi, v soboto 1. julija 2023, tokrat pod glavno organizacijo Izseljenskega društva Slovenija v svetu. Svetovni slovenski kongres je sodeloval pri organizaciji z idejami, pomočjo pri logističnih zadevah, nasveti. Kot spremljevalni program prireditve smo uvrstili strokovni posvet Slovenska narodna identiteta, ki je potekal v petek, 30. junija 2023 v Ljubljani.

7. Sodelovanje pri portalu Slovenci.si

Svetovni slovenski kongres redno prispeva k pripravi vsebin za portal namenjen za Slovence po svetu Slovenci.si. Sodelavci pisarne pišejo članke o izvedenih projektih in drugih zanimivih dogodkih, istočasno pa poskrbijo za slikovni material.

8. Sodelovanje na sejah Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Predstavniki Svetovnega slovenskega kongresa in Slovenske konference SSK so se redno udeleževali sej Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter konstruktivno sodelovali v razpravi s predlogi za izboljšavo odnosov matične države z rojaki, ki živijo po svetu.

9. Seje organov društev

Za nemoteno tekoče delovanja društev Svetovni slovenski kongres in Slovenska konferenca SSK, so potrebne tudi redne seje različnih organov društev. V letu 2023 smo sklicali skupno 8 sej in sicer: 2 seji Nadzornega odbora, 3 seje Sveta in 3 seje Upravnega odbor.

10. Izjave za javnost

V letu 2023 se je Svetovni slovenski kongres preko izjav za javnost odzval na aktualno problematiko ter se poklonili pomembnim članom in osebnostim, ki so se od nas poslovile

- *Izjava SSK ob protestnem zborovanju "Za Slovenijo in resnico!" (19.4.2023)*
- *In memoriam Dušan Petrač (15.5.2023)*
- *Izjava za javnost: Zaključki konference slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije (30.12.2022)*

Besedila izjav so objavljena na povezavah

<https://www.slokongres.com/oznaka/izjave-za-javnost/>

<https://www.slokongres.com/oznaka/in-memorial/>

POROČILO O DELU SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA V LETU 2024

(JANUAR-OKTOBER)

1. XII. KONFERENCA SLOVENSКИH ZNANSTAVENIKOV IZ SVETA IN SLOVENIJE

Vojnik pri Celju, 19. in 20. junij 2024

V četrtek in petek, 20. in 21. junija 2024, je v novem Razvojnem centru MIK, v Inštitutu dr. Peter Novak, potekala XII. Konferenca slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in Slovenije. Tokratno konferenco je Svetovni slovenski kongres pripravil v sodelovanju z MIK Celje, s Slovenian Global Business Network, z Gospodarsko zbornico Slovenije, z Inštitutom »Jožef Stefan« in Univerzo Alma Mater Europea. Častno pokroviteljstvo dogodka je prevzela predsednica RS, dr. Nataša Pirc Musar. Uvodnim nagovorom je sledilo uvodno predavanje Roka Žgalina Kobeta, ki kot snovalec maket svetovno znanih zgradb dela za podjetje Lego na Danskem. Spregovoril je o tem kaj odlikuje Dansko in kje bi jo lahko Slovenija brez večjih težav posnemala.

Sledil je sklop z naslovom Tehnološki in trajnostni razvoj – perspektiva znanosti in gospodarstva. V prvem delu sklopa so opozorili na pasti, ki jih lahko predstavlja zelena agenda in prizadevanja za nizkoogljično družbo, če prizadevanja ostanejo le na področju EU in to ne postane globalna zaveza. V nadaljevanju sklopa je tekla beseda o vlaganju v raziskave, inovacijah in podpornem okolju, ki ga država nudi bazičnim in aplikativnim raziskavam. Marsikateri od govornikov razmišlja o vrnitvi v Slovenijo in si je celo želi, a bo to dejansko mogoče le, če bo Slovenija najprej pripravila primerno stimulativno delovno okolje zanje. Sledil je krajši voden ogled Razvojnega centra MIK s katerim smo zaokrožili prvi dan.

Drugi dan smo v sklopu o ohranjanju čistega okolja in kakovosti bivanja pričeli s predstavitvijo podjetja MIK Celje, ki temelji na reševanju problemov moderne družbe v bivanjskih stavbah. Kot družbeno odgovorno podjetje se odlikujejo po izbiri kakovostnih materialov in nizki porabi energije. V nadaljevanju smo se posvetili priložnostim za pridobivanje oz. ohranjanje kakovostnega kadra v Sloveniji. V ospredju so bile predvsem spodbude za prijazno podporno in davčno okolje, ki bo pomagalo znanstvenikom raziskave nadgraditi v produkte.

Zadnji tematski sklop se je ukvarjal s sodelovanjem znanstvenikov in gospodarstvenikov iz diaspore in Slovenije. Glavni namen je povezovanje slovenskih potomcev na gospodarski ravni ne glede na to kje živijo.

Raznovrstna povezovanja, odlične predstavitve in želje po vrnitvi v Slovenijo kažejo, da se v Sloveniji stvari počasi spreminjajo na boljše, da pa je na tem področju še veliko potenciala in skritih priložnosti, ki jih velja izkoristiti.

<https://www.slokongres.com/novica/ponovno-so-se-zbrali-slovenskih-znanstveniki-in-gospodarstveniki-iz-sveta-in-slovenije/>

2. II. KONFERENCA SLOVENSKEGA KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA DOMA IN PO SVETU

Ljubljana, 9. oktober 2024

V sredo, 9. oktobra 2024, je na sedežu Zadrúžne zveze Slovenije potekala II. Konferenca slovenskega kmetijstva in gozdarstva doma in po svetu.

Goste sta na začetku pozdravila predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič in predsednik Zadrúžne zveze Slovenije Borut Florjančič, ki je pohvalil pester program. Prisotne sta nagovorila tudi ministrica za

kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Mateja Čalušić ter podpredsednik Vlade RS in minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, Matej Arčon.

Tudi tokratno srečanje je bilo organizirano z namenom, da bi strokovni in splošni javnosti doma in po svetu predstavili izzive Slovenije na področju kmetijstva in gozdarstva ter priložnosti za izboljšanje potenciala Slovenije na tem področju. V ta namen smo predstavili tematske sklope, ki so obravnavali trenutno najbolj aktualne teme: mladi v kmetijstvu in gozdarstvu, razvoj in ohranjanje podeželja, klimatske spremembe in predstavitve projektov v kmetijstvu in gozdarstvu doma in po svet. Na programu se je zvrstilo več kot 30 predavateljev iz Slovenije, Italije, Avstrije, Hrvaške, Madžarske, Belgije, Danske in Argentine.

Konference se je udeležilo preko 70 obiskovalcev, pripravili pa smo tudi e-zbornik s povzetki predavanj vseh sodelujočih, ki je že objavljen na naši spletni strani.

3. SLOVENSKA IDENTITETA V EVROPSKI DRUŽINI NARODOV

V prostorih Katoliškega inštituta v Ljubljani je Svetovni slovenski kongres 22. maja pripravil okroglo mizo z naslovom »Slovenska identiteta v evropski družini narodov«. V omizju so sodelovali Anže Logar, Lojze Peterle ter Damijan Terpin, preko videokonferenčnega klica pa sta v omizju spregovorila tudi Angelika Mlinar iz Avstrije oz. ZDA in Andrew Bratina iz Avstralije. Pogovor je povezoval in vodil Dejan Valentinčič.

Govorniki so si bili enotni, da je bilo članstvo v EU eden od ključnih državniških ciljev po osamosvojitvi, glede katerega so se poenotile vse osrednje politične stranke. »Poleg tega je vstop v EU bil posledica referendumske odločitve torej volje naroda, naša skupna odločitev.« je ob tem poudaril Lojze Peterle. Prav tako so vsi sogovorniki omizja prepoznali pomen vstopa Slovenije v EU. Tako Angelika Mlinar kot tudi Damijan Terpin sta opozorila na pozitivno spremembo v odnosu do slovenske manjšine po vstopu Slovenije v EU.

Andrew Bratina je ob tem dodal, da je Slovenija z vstopom pridobila poleg dostopa do prostega trga tudi skupno stabilnejšo valuto. Anže Logar je mnenja, da je Slovenija uspešna v EU, da pa Sloveniji primanjkuje ambicij, ki so bile ob vstopu močnejše. Potrebno je postaviti ključne strateške cilje, ki jih želimo zasledovati in povezave, ki jih želimo krepiti. Glede na to, da se veliko vprašanj razrešuje na ravni EU katere članica je Slovenija, je potrebno spremeniti staro razmišljanje »Bruselj je tam, mi pa smo tu«. Odločitve sprejete v EU se prenesejo v države članice, zato je zelo pomembno kdo nas bo zastopal v Bruslju. In najbolje bi bilo, da bi nas zastopali politiki z jasno identiteto, saj je brez te nemogoče začrtati jasne cilje. Angelika Mlinar je ob tem še dodala, da mora Slovenija razmisliti tudi o svojih strateških ciljeh glede slovenskih manjšin in jasno začrtati način sodelovanja z njimi. Ob koncu so udeleženci omizja pozvali k aktivni udeležbi na prihajajočih volitvah za evroposlance, saj bo to pomembno začrtalo tudi smernice Slovenije v prihodnjih letih.

4. SLOVENSKO OBROBJE 2024: SREČANJE PEVSKIH ZBOROV V PREZIDU (HR), 6. APRIL 2024

V soboto, 6. aprila 2024, je Svetovni slovenski kongres, v sodelovanju s SKD Gorski Kotar in z Župnijo Prezid pripravil tradicionalno srečanje cerkvenih pevskih zborov, ki poteka prvo soboto po veliki noči. V veselem vzdušju zaključka velikonočnih praznikov je srečanje napolnilo cerkev Svetega Vida v Prezidu. Med obiskovalci so bili tudi člani Slovenske konference SSK, ki so se v Prezid pripeljali z avtobusom iz Ljubljane.

Po pozdravih gostiteljev in organizatorjev je kratke pozdrave slovenski skupnosti prenesel tudi slovenski pooblaščen minister mag. Dušan Pšeničnik z Veleposlaništva RS v Zagrebu. S pesmijo v slovenskem in hrvaškem jeziku so zbori navzoče spomnili na velikonočno sporočilo največjega krščanskega praznika in pripomogli k že tako dobremu in domačnemu počutju obiskovalcev. Nastopili so cerkveni zbori iz Čabra, Prezida, Tršča, Plešč, Starega trga pri Ložu in družinski zbor iz Sodražice.

Z velikonočnimi jedmi in zadnjimi letošnjimi »pirhi« smo se lahko okrepčali v bližnji gostilni, kjer se je veselo druženje nadaljevalo ob spremljavi harmonike, nekateri pa so na domače viže celo zaplesali.

<https://www.slokongres.com/novica/slovensko-obrobje-2024-srecanje-pevskih-zborov-v-prezidu-hr/>

5. 28. TABOR SLOVENSКИH OTROK PO SVETU

28. tabor slovenskih otrok po svetu je potekal v domu CŠOD Radenci, ki se nahaja v bližini reke Kolpe. Tabor je namenjen poletni osvežitvi slovenskega jezika, spoznavanju kulturnih posebnosti in naravnih lepot Slovenije – tokrat Bele krajine. Letošnjega poletnega spoznavanja se je udeležilo preko 40 otrok, ki sicer živijo in obiskujejo šolo izven Slovenije. Največ udeležencev je prišlo iz Italije, kar nekaj iz Avstrije, ZDA in Luxembourg. Po nekaj otrok je prišlo še iz Velike Britanije, Luxemburga, Nemčije in Francije. Prvič pa smo imeli tudi udeleženko iz Južnoafriške republike.

Udeleženci, v starosti od 9 do 15 let, so ob dopoldnevih krepili svoje znanje slovenskega jezika razdeljeni v tri skupine. Pouk je potekal bolj sproščeno, a je bil kljub temu precej zahteven. Starejši skupini sta se seznanili z nekaterimi kulturnimi in naravnimi značilnostmi Bele krajine. Mlajša skupina se je slovenščine učila predvsem preko iger in dialoga. Čas v Radencih smo dodobra zapolnili z različnimi aktivnostmi in spoznavanjem okolice. Tako smo se sprehodili po Radencih, mimo starega mlina pa vse do kraške jame Kobiljače in nekateri so uspeli tam videti kraško kozico brez pigmenta ter celo nekaj netopirjev. Kolpa je dosegla temperaturo 25 stopinj, a je bila še vedno prijetna ohladitev. Poleg čofotanja, nabiranja kačjih levov in žoganja, smo se preizkusili v vožnji s kanuji. Delavnica izdelave belokranjske pogače in ustvarjanje animiranih filmov sta še dodatno obogatili program.

6. PREDSTAVITEV KNJIGE »LJUBEZEN NA DALJAVO«

V četrtek, 14. marca 2023, je v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani potekala zanimiva predstavitev knjige z naslovom Ljubezen na daljavo. Monografija predstavlja pogled na aleksandrinstvo v prvi polovici 20. stoletja – vendar prvič z moškega zornega kota.

O ideji in nastanku knjige je spregovorila akad. prof. ddr. Marija Stanonik. Alenka Obid, urednica in vodja založbe pri Annales ZRS je osvetlila knjigo z zgodovinskega ozadja in podrobneje osvetlile odhajanje slovenskih deklet in žensk v Aleksandrijo. Dogodek je povezovala Zarika Snoj Verbovšek iz Slovenske matice.

Odhodi žensk v Aleksandrijo oz. Egipt iz Slovenije so bili najpogostejši v času po prvi svetovni vojni pa do sredine 20 let. Knjiga preko objavljenih pisem, ki jih je mož pisal svoji ženi v Egipt, ponuja svojevrsten vpogled v občutja moškega, ki je ostal doma z majhno hčerko. Kljub njegovemu trudu nazadnje domačijo prodajo na dražbi.

Hkrati je ta življenjska zgodba tudi opomin k življenjski zvestobi, saj po vrnitvi žene zakonca do konca skupaj nadaljujeta življenjsko pot. Pri tem je potrebno dodati, da se je veliko tovrstnih zgodb končalo drugače – z razpadom družine.

Svoje videnje starih staršev je v okviru omizja podal tudi David Bresciani, vnuk avtorja in prejemnice pisem. Sliko glavnih akterjev v knjigi pa so s svojimi spomini »iz prve roke« dopolnili še sin Kazimir, zet Karlo in vnukinja, ki so bili prisotni na samem dogodku.

7. SREDI DOMOVINE: KATERINA KALC IN DUNJA JOGAN

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je v torek, 13. februarja 2024, v sodelovanju z Svetovnim slovenskim kongresom, gostil februarski večer z zamejskimi ustvarjalci Sredi domovine. Po sledih svojega likovnega ustvarjanja sta nas tokrat popeljali slovenski ustvarjalci iz zamejstva, tržaški Slovenki Katerina Kalc in Dunja Jogan. Predstavili sta svojo razstavo "V svetu domišljije". Pogovor z ilustratoricama je vodila državna sekretarka na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Vesna Humar. Avtorici sta v zanimivem pogovoru predstavili svojo pot prek izobraževanja – Katerina je iz slikarstva diplomirala v Ljubljani in Dunja iz grafičnega oblikovanja v Urbini – do njune prvotne ljubezni – ilustracij. Poudarili sta, da je risba enotna, univerzalna v vseh jezikih, tako je odlična za

povezovanje in spodbujanje vrednote sodelovanja, tudi na obmejnem območju, od koder prihajata. Obiskovalcem sta odkrili svoj pogled na ustvarjanje, dotaknili sta se zamejskega občutenja ter orisali svoje načrte za prihodnost.

Razstavo "V svetu domišljije" sestavljajo simpatične ilustracije iz knjige Pogoltni zmaj, ilustracije zgodbe v delih, ki so izhajale v mesečniku Galeb pri ZTT, nekaj ilustracij iz knjige Pilotka, ki je izšla pri Mladiki ter ilustracije iz knjige Nino – il T-REX italijanske založbe Settenove. Avtorici sta razstavo pripravili v sodelovanju s Svetovnim slovenskim kongresom.

Posnetek pogovora je na voljo na [Youtube kanalu](#) Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

8. POČASTITEV ZAPUŠČINE ZVESTEGA ČLANA SSK – DR. ANTON MAVRETIČ

Ob 90. letnici rojstva dr. Antona Mavretiča, svetovno priznanega znanstvenika in zvestega člana Svetovnega slovenskega kongresa, je v Metliki v soboto, 14. septembra 2024, potekala slovesnost ob odkritju spominske plošče na njegovi rojstni hiši v Boldražu. V pripravah na dogodek sta sodelovala tudi predsednik SSK, dr. Boris Pleskovič in generalna sekretarka Sonja Avguštin Čampa.

Po dogodku so se člani družine Mavretič iz ZDA takole zahvalili organizacijskemu odboru:

*Dragi člani komisije,
iz srca se vam zahvaljujem za čudovito, premišljeno in nepozabno slovesnost, ki ste jo 14. septembra pripravili v čast mojemu možu, dr. Antonu Mavretiču. Skupaj s hčerama, Irene in Natalie, sem izjemno hvaležna za oba dogodka – tako na Metliškem gradu kot v Boldražu, kjer se je Tony rodil. Zgodbe o prijateljstvu, hvaležnosti in njegovih izjemnih dosežkih, ki so jih delili njegovi dolgoletni prijatelji in mladi znanstvenik, so nas globoko ganile. Tonyja pogrešamo vsak dan, zato smo še posebej hvaležni za prelepo spominsko ploščo, ki bo ohranjala spomin nanj ter na njegovo radovednost, veselje do deljenja znanja in ljubezen do družine in prijateljev.
Še enkrat iskrena hvala, in že se veselimo ponovnega srečanja z vami.*

*S prisrčnimi pozdravi,
Darinka Mavretič, Irene Mavretič-Carrick in Natalie Mavretič-Willi*

Več o dogodku na: <https://www.slokongres.com/novica/v-metliki-pocastitev-zapuscine-zvestega-clana-ssk/>

9. KULINARIČNI MOST MED SLOVENIJO IN ROJAKI PO SVETU

Tudi tako gradimo (kulinarične) mostove

Teresita Morales je Argentinka iz mesta Paraná, Entre Ríos. S tamkajšnjo slovensko skupnostjo jo vežejo tesne vezi, saj je njen mož Slovenec, dva sinova pa že nekaj let bivata v Sloveniji. In v tej skupnosti se je angažirala do te mere, da je samoiniciativno tekom let pridobivala znanje o pripravi tradicionalnih slovenskih jedi. Izdala je tudi kuharico v španskem jeziku. Ob nedavnem obisku Slovenije pa je bila njena velika želja, da поблиže spozna, v »izvirniku«, pripravo nekaterih slovenskih jedi. Tako smo ji v torek, 23. aprila 2024, v navezi Svetovni slovenski kongres in Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, omogočili kuharsko delavnico v Domu starejših Vitadom Škofljica pod mentorstvom tamkajšnjega vodje prehrane Marjana Čampe.

Na delavnici je Marjan Čampa prikazal izdelavo orehove potice, sirovih štrukljev in ričeta. Gospo Morales je spremljala še gospa Majda Pekolj, ki ji je tolmačila iz slovenščine v španščino. Prijetne in poučne ure so hitro minile, gospa Morales pa bo lahko tako ponesla še nekaj dodatnega znanja v svoj Paraná in tam naprej gradila kulinarični most med Slovenijo in rojaki v Argentini.

<https://www.slokongres.com/novica/tudi-tako-gradimo-kulinarnicne-mostove/>

10. E-ZBORNICI STROKOVNIH KONFERENC

V letu 2024 nadaljujemo z izdajo e-zbornikov strokovnih konferenc. Zaradi vse večjih stroškov tiska in vse večje digitalizacije in digitalne pismenosti splošne populacije smo se odločili, da odslej izdamo zbornike strokovnih konferenc v e-obliki. Kakovost vsebin ostaja nespremenjena, prav tako zbornik izide še pred začetkom konference, tako da delo za pripravo in oblikovanje izdaj ostaja enako kot pri tiskanih izdajah.

Zborniki so objavljeni na naši spletni strani <https://www.slokongres.com/zborniki/>

Enako kot pri prejšnjih, tiskanih izdajah, so tudi ti opremljeni s CIP številko in umeščeni v Cobiss sistem slovenskih knjižnic.

11. SODELOVANJE NA SEJAH KOMISIJE DZ ZA ODNOS S SLOVENC V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Predstavniki Svetovnega slovenskega kongresa in Slovenske konference SSK so se redno udeleževali sej Komisije DZ za odnose s Slovence v zamejstvu in po svetu ter konstruktivno sodelovali v razpravi s predlogi za izboljšavo odnosov matične države z rojaki, ki živijo po svetu.

12. SODELOVANJE PRI PRIREDITVI DOBRODOŠLI DOMA

Osrednja prireditev za Slovence po svetu Dobrodošli doma je potekala v Celju, v soboto 29. junija 2024, tokrat pod glavno organizacijo Slovenske izseljenske matice. Svetovni slovenski kongres je sodeloval pri organizaciji z idejami, pomočjo pri logističnih zadevah, nasveti. Kot spremljevalni program prireditve smo uvrstili razstavo slovenskih ilustratork iz Italije Katerine Kalc in Dunje Jogan.

13. SODELOVANJE PRI PORTALU SLOVENC.SI

Svetovni slovenski kongres redno prispeva k pripravi vsebin za portal namenjen za Slovence po svetu Slovenci.si. Sodelavci pisarne pišejo članke o izvedenih projektih in drugih zanimivih dogodkih, istočasno pa poskrbijo za slikovni material.

14. IZJAVE ZA JAVNOST

V letu 2024 se je Svetovni slovenski kongres preko izjav za javnost poklonil pomembnim članom, ki so se od nas poslovile

- *In memoriam Janez Lampret (12.3.2024)*

- *In memoriam Feliks Tavčar (19.8.2024)*

<https://www.slokongres.com/oznaka/in-memoriam/>